

Styrelsen för 
PSYKOLOGISKT FÖRSVAR



**OPINION
2002**

Göran Stütz

MEDDELANDE 162

Opinion 2002

– Den svenska allmänhetens syn på samhället,
säkerhetspolitiken och försvaret hösten 2002

Sammanställd av
Göran Stütz

MEDDELANDE 162

Utgiven av Styrelsen för psykologiskt försvar

ISSN 1401-2537

Stockholm 2002

Omslagsbild: Tiofoto Fotograf: Eva Hedling

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	4
Opinionsläget	7
Inställning till det svenska samhället	7
Inställning i några frågor kring EMU	7
Inställning till skilda internationella förhållanden.....	7
Inställning i skilda säkerhetspolitiska frågor	8
Inställning i skilda frågor kring försvaret	9
Aspekter på allmän försvarsvilja i fred.....	10
Bilaga 1	
Upplägning och genomförande.....	13
Urval och fältarbete	13
Bakgrundsvariabler	13
Statistisk osäkerhet	14
Bilaga 2	
Tabeller och figurer	16
Tabellförteckning	16
Figurförteckning	17
Bilaga 3	
Pressmeddelande	72
SPFs senaste rapporter och meddelanden	73

INLEDNING

Under år 2002 har stora förändringar skett vad gäller verksamheten vid Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF). Enligt sin nu gällande instruktion skall myndigheten dock även fortsättningsvis bl. a följa svensk opinionsutveckling av betydelse för psykologiskt försvar (*Förordning 2002:494*). Ett sätt att genomföra uppgiften på är att studera befolkningens uppfattning i skilda försvars- och säkerhetspolitiska frågor genom representativa frågeundersökningar. Därvid fortsätts den serie mätningar som SPF och dess föregångare Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar (BN) genomfört under ett halvt sekel. Psykförsvarets studier anses som ett viktigt komplement till bilden av svenskarnas syn inom främst områdena säkerhetspolitik och försvar. Den första studien genomfördes 1952 och återfinns i utredningen om det psykologiska försvaret – *Psykologiskt försvar (SOU 1953:27)*. Den långa serien mätresultat är utan motstycke och gör det möjligt att studera befolkningens hållning inom de nämnda områdena genom åren.

I det följande redovisas resultaten av den opinionsundersökning som genomfördes i början av hösten 2002. I årets studie ingår många av de frågor som ingått i SPFs studier på senare år. Men till skillnad från tidigare kommer denna gång inte någon tryckt skrift att publiceras. *Studien finns således enbart i form av en pdf-fil och kan hämtas hem från SPFs hemsida med adressen www.psyccdef.se.*

Liksom i andra sammanhang när det gäller opinionsundersökningar bör man vara försiktig med att hänge sig åt alltför långtgående

slutsatser och spekulationer om vilka orsaker som kan dölja sig bakom olika opinionsyttringar. Frågor kring vårt lands säkerhet och försvar är sannolikt inte särskilt aktuella för stora delar av befolkningen och således ingenting man i allmänhet "går och funderar på". Detta torde medföra att stora delar av befolkningen är osäkra i sina uppfattningar om och åsikter i frågor på det säkerhets- och försvarspolitiska området. Detta medför att de uppfattningar och attityder som avspeglar sig i opinionsstudier som behandlar sådana frågor måste tolkas med eftertanke.

Det bör påpekas att SPFs opinionsundersökningar normalt görs en gång varje år. Det är möjligt att små eller stora opinionsförskjutningar ägt rum mellan mättillfällena. Sådana förändringar kan inte fångas in här men att SPFs studier ger en bild av mer långsiktiga opinionslägen råder det knappast någon tvekan om. Ordalydelser i resultatredovisningen som t ex "hösten 2002", "i år", "förra året", "förra hösten" avser inga longitudinella data, dvs data samlade över en längre period, utan avser förhållandet vid ett begränsat tidsintervall.

Ytterligare en aspekt måste beaktas. Den 11 september 2001 skakades världen av terroristhandlingar riktade mot USA. Två passagerarplan flög in i World Trade Center på nedre Manhattan i New York, ett kraschade i försvarshögkvarteret Pentagon i Washington och ett, uppenbarligen missande sitt tänkta mål, störtade i en åker i Pennsylvania. Händelserna, åtminstone de i New York kunde följas live i teve i stora delar av världen, satte under lång

tid sin prägel på det internationella samfundet och kom att dominera nyhetsrapporteringen. Som framgår av 2001-års studie, *Opinion 2001 – Nya hot och risker*, pågick intervjuarbetet för den undersökningen vid denna tidpunkt. Ungefär hälften av intervjuerna genomfördes före attackerna medan resterande genomfördes efter desamma. Jämförs svar avgivna före med svar avgivna efter den 11 september finner man påtagliga skillnader i några säkerhetspolitiska frågor. När svaren för de två grupperna sammanförs till svar för samtliga tillfrågade och jämförelser görs med tidigare års studier och med detta års studie måste dessa omskakande händelser ha i minne.

I *Opinion 2002* redovisas den svenska allmänhetens syn på frågor inom följande större områden

- inställning till det svenska samhället,
- inställning i några frågor kring EMU,
- inställning till skilda internationella förhållanden,
- inställning i skilda säkerhetspolitiska frågor,
- inställning i skilda frågor kring försvaret,
- befolkningens försvarsvilja som den kommer till uttryck i fred.

Insamling och bearbetning av data för den här studien har gjorts av Statistiska centralbyrån (SCB). Under perioden 16 september till 9 oktober 2002 telefonintervjuades totalt 768 personer i åldrarna 18 till 74 år. Dessa personer utgör ett representativt urval av Sveriges befolkning i nämnda åldersintervall och representerar totalt cirka 6 193 457 människor. För frågornas formulering, tabellsammanställning och presentation svarar SPF.

De tillfrågade har indelats i olika befolkningsgrupper. Vilka bakgrundsvariabler som använts redovisas i *bilaga 1*. Som framgår är

vissa undergrupper små; procenttalen bör i dessa fall naturligtvis tolkas restriktivt. I bilagan framgår även storlekar på procentandelskillnader som måste erhållas för att observerade skillnader skall bedömas som verkliga och inte som orsakade av slumpen om jämförelser görs mellan undersökningar eller mellan befolkningsgrupper i den här studien.

Samtliga tabeller och figurer återfinns i *bilaga 2*. Där kan aktuella svarsfördelningar studeras och jämförelser göras med äldre undersökningar. Huvudsakligen redovisas svarsfördelningar erhållna under de senaste tjugo åren. För äldre tidsserier hänvisas till SPFs skrifter t ex *Opinion 89* och *Opinion 90*. I övrigt framgår hänvisningar i fotnot under tabellerna. Frågornas formulering och huruvida ordalydelse och svarsalternativ ändrats över tid framgår vid respektive tabell i tabellbilagan. Inom parentes anges vilket eller vilka år en viss frågeformulering varit eller är aktuell. Längst fram finns en förteckning över tabeller och figurer i bilagan.

Det pressmeddelande om studien som skickades till svenska medier när preliminära data förelåg återfinns i *bilaga 3*.

Det är huvudsakligen genom nyhetsmedierna som "den stora allmänheten" får sina kunskaper om säkerhetspolitiken och försvaret och om vad som händer och sker i det svenska samhället och i världen i övrigt. Hur relationen medieinnehåll – mediekonsumtion ser ut är generellt svårt att studera; än svårare att studera är medieinnehållets effekt på konsumenternas/medborgarnas åsikter och attityder, och, i förlängningen, på opinionsläget i ett samhälle. Att nyhetsmedierna, som genom sitt innehåll bestämmer vad på "agendan" som skall behandlas och vad som skall bortses ifrån, påverkar medborgarnas attityder och förhållningssätt torde vara oomtvistat. Det aktuella opinionsläget i frågor som gäller säkerhetspolitik, försvar och synen på om-

världen och det svenska samhället torde sålunda kunna ha påverkats av händelser som beskrivs och kommenteras i nyhetsmedierna.

Vi lever knappast i en fredlig värld. Enligt artikel i *Aftonbladet* (2002-10-10) pågår idag väpnade konflikter i minst 27 länder. Även om konflikthärda noteras också i Europa finns dock idag inga militära hot mot Sverige. Studier av skilda slag, inte minst SPFs egna, visar dock, att många i befolkningen i vårt land upplever andra hot än militära – hot från det kalla krigets dagar har ersatts av andra, mer diffusa, hot.

Det bör nämnas att tiden strax före och under den period som intervjuerna ägde rum för den här studien fick vissa händelser i omvärlden stort utrymme i svenska nyhetsmedier. Bland dessa kan nämnas att jakten på de huvudmisstänkta för terrorådåden mot USA fortsatte med oförminskad styrka. Även om de direkta effekterna av dåden klingat av tolv månader senare är det händelser man inte glömmer varför dessa ännu kan inverka på skilda föreställningar och åsikter. Oron i Mellanöstern med upprepade självmordsattentat eskalerade då den palestinske ledarens högkvarter omringades och jämnades med marken; belägringen hävdades en tids senare. Iraks president utpekades som USAs främsta fiende och president George W Bush försöker mobilisera världsoptionen för att få FNs stöd för militära aktioner mot Saddam Hussein. Medierna kunde rapportera om amerikansk militär uppladdning.

En rad händelser nationellt kan också ha påverkat inställningen till dagens samhälle på olika sätt. Val till politiska församlingar på såväl riks-, regional- som lokalplanet förrättades dagen innan intervjuerna startade för

denna studie. Deltagandet var det lägsta på nästan 50 år; på visa håll lyckades invandrarfientliga partier bli representerade i lokala församlingar. Valrörelsen och valresultatet kan naturligtvis ha påverkat inställningen till och förväntningarna på samhället i skilda avseenden. Frågor kring säkerhetspolitik och försvar, liksom EMU-frågor, "försvann" dock i valrörelsen men invandrarfrågor kom upp. Regeringsbildningsturbulensen efter valen beskrevs utförligt i medierna.

Parallellt med detta pågick i medierna och annorstädes en debatt om upplevda brister inom klassiska områden som skola, vård och omsorg. Kampen mot ohälsan i samhället och integrationen av flyktingar och invandrare som står utanför arbetsmarknaden anges som prioriterade uppgifter för den nya regeringen. Många skatter höjs.

Situationen på arbetsmarknaden är dystert med ökade antal varslade. Aktiekurser går ner, svenska företag rasar i värde och börsen i Stockholm når nya bottenrekord – "Värre än Kreugerkraschen" (*Dagens Nyheter*, 2002-09-25).

Den svenska alliansfriheten och förhållandet till NATO är frågor som idag för många blivit mer komplicerade än tidigare. Detta tillsammans med diskussioner kring ett eventuellt medlemskap i EUs valutaunion kan påverka inställningen i frågor som gäller vårt lands säkerhetspolitik och försvar och vårt förhållande till EU och Europa.

I medierna rapporteras bl. a att det militära försvaret inte anser sig ha råd att årligen utbilda det antal soldater regeringen angivit. Sverige utpekades som bas för terrorism av amerikanska FBI och CIA, denna anklagelse avvisas dock av experter.

OPINIONSLÄGET

Inställning till det svenska samhället (tabellerna 1-7)

I princip alla (99 %) tycker att Sverige är ett bra land att leva i. Opinionsläget skiljer sig inte från de föregående årens. En fjärdedel (24 %) tror att det blir bättre att leva i Sverige i framtiden medan något fler, 29 %, tror det motsatta. Inte heller i denna fråga skiljer sig åsiktsläget från föregående års. Det är främst bland kvinnor, bland äldre, bland lågutbildade, bland sympatisörer till moderaterna, som man finner den pessimistiska framtidssynen.

Vilka frågor tyckte svenska folket var de viktigaste när de skall välja vilket politiskt parti man skall rösta på? I maj 2002 anges sjukvård och skola som mycket viktigt av ca 80 % medan ca 70 % anger äldreomsorg respektive brottslighet. Att frågor kring utrikespolitisk och internationell säkerhet är mycket viktiga tycker 35 % (www.temo.se).

Inställning i några frågor kring EMU (tabellerna 8-9)

Vad gäller ett eventuellt svenskt medlemskap i den europeiska valutaunionen, EMU, tycker 46 % att Sverige skall gå med medan 36 % tycker vi skall stanna utanför; 14 % är osäkra och kan inte ta ställning medan 5 % saknar uppfattning i frågan. Jämfört med studierna åren 1999-2001 har andelen osäkra minskat från som mest 22 % år 2000 och eftersom andelen negativa i stort är konstant över tiden ökar gruppen positiva till medlemskap. Positiva till medlemskap är främst män, högutbildade, boende annanstans än i mindre orter/på landsbygden samt sympatisörer till folk-

partiet liberalerna, kristdemokraterna och moderaterna.

Betydligt fler än tidigare, 59 % mot 42 % 2001 och 35 % i studien året dessförinnan, tror att majoriteten i en folkomröstning i EMU-frågan är för ett inträde; 22 % – vilket är omkring hälften mot tidigare – tror att majoriteten kommer att rösta emot.

När det gäller inställningen till EMU stämmer opinionsläget väl med vad som rapporterats från andra håll. I Temos mätning i augusti anger 49 % att de skulle rösta för ett svenskt medlemskap i EMU, 40 % skulle rösta nej medan 11 % inte vet hur de skulle rösta. Statistiska Centralbyrån visar i en undersökning från maj 2002 att 46 % skulle rösta för ett medlemskap medan 31 % skulle rösta emot; andelen osäkra är 23 % (www.scb.se). I Demoskops studie från oktober är andelarna i nämnd ordning 47, 41 och 13 % (www.demoskop.se).

Inställning till skilda internationella förhållanden

(tabellerna 10-23)

Totalt omkring en tredjedel, kvinnor något oftare än män, upplever att det idag finns något (internationellt eller nationellt) som påtagligt hotar Sverige. Bland dessa håller 15 % (vilket motsvarar 5 % av befolkningen i åldern 18-74 år) "terror, terrorism, våld mot oskyldiga" som det främsta hotet. Andra hot som nämns jämförelsevis ofta är "globala miljöhot/miljöförstöring" (15 %), invandring (9 %) samt hot på temat "pågående militära konflikter, upprustning etc" (7 %). Eftersom hotfrågan formulerats något olika olika år

är direkta jämförelser över tid vanskliga. Miljö-/energihot hör dock till de hot som nämns mest frekvent i SPFs studier genom åren.

Upplever man att Sverige har beredskap att klara av det man anser hotar landet? Självklart blir svaret beroende av slag av hot eller dess karaktär. Det kan dock konstateras att bland dem som anger hot på temat "terror, terrorism, våld mot oskyldiga" anser omkring 2/3 (betydligt oftare män än kvinnor, 81 mot 57%) att Sverige idag inte har någon beredskap att klara av sådana hot.

Betydligt färre, 49%, än i studien vid samma tid förra året, men fler än i studien året dessförinnan – 55 respektive 37% – oroas över den politiska situationen i världen. 24% år 2000 mot 9% förra året och 10% nu oroas inte alls över detta eller gör det i mycket liten utsträckning. Otvetydigt påverkade terrordåden mot USA opinionsläget i förra årets studie. De oroade återfinns som i tidigare SPF-studier oftare bland kvinnor än bland män. Oroade är främst äldre, boende i storstäder eller i andra större orter och sympatisörer till miljöpartiet eller vänsterpartiet.

Även när det gäller upplevda risker för storkrig i Europa påverkades opinionen av händelserna i september förra året. Nu vinner den optimistiska inställningen åter mark. En fjärdedel av befolkningen, 26%, tror att riskerna är stora för att det som händer i världen idag kan leda till krig i stora delar av Europa och något färre (21%) bedömer riskerna för detta som mycket små eller som obefintliga. I undersökningen 2001 var andelen pessimistiska betydligt fler, 35% och andelen optimistiska färre, 17%. Även i denna fråga är andelen pessimistiska högre bland kvinnor (33%) än bland män (19%).

Vad beträffar den militära situationen i vår närhet tror 11% att läget blir mindre hotfullt framöver men lika många tror att det blir mer

hotfullt. Jämfört med de närmaste föregående studierna minskar andelen pessimistiska medan gruppen som ser optimistiskt på framtiden i denna fråga i stort är konstant. Andelen i befolkningen som inte förväntar sig förändringar i det framtida militära läget ökar – drygt 70% hyser den uppfattningen i år och förra året mot i genomsnitt 66% under perioden 1997-2000.

Nästan 2/3 av befolkningen, 64%, vilket är något fler än åren 2001 och 1999 (61% i bägge) men betydligt fler än 1996-1998 och 2000 (56% i genomsnitt) tror att Sverige kan räkna med en snabb och betydande militär hjälp från andra länder om vi skulle angripas militärt. Denna uppfattning är mest spridd bland män, bland yngre, bland högutbildade, bland boende i storstäder eller i andra större orter samt bland sympatisörer till moderaterna, miljöpartiet och socialdemokraterna.

Inställning i skilda säkerhetspolitiska frågor (tabellerna 24-34)

Studien visar att befolkningen nu som enligt tidigare SPF-studier sluter upp bakom internationella fredsinsatser. När det gäller inställningen till FNs fredsframtvingande insatser anser 69% att det är rätt att FN sanktionerar militärt våld för att på så sätt säkra freden på olika håll i världen men 21% tycker inte detta är riktigt. Opinionsläget skiljer sig inte från SPF-studierna 2000 och 2001 men andelen positiva har minskat jämfört med läget under 1990-talet (i genomsnitt 75% perioden 1993 till 1999). Möjligt är att frågans formulering, som förändrats något, orsakar skillnader i svar vid jämförelser mellan år.

En stor majoritet – 68% – anser det vara ett riktigt beslut att Sverige på begäran av FN skickar militära förband utomlands även om dessa kan dras in i direkta krigshandlingar; 22% tycker att sådant beslutet är felaktigt.

Opinionsläget skiljer sig inte påtagligt från läget i förra årets studie men även i denna fråga var andelen positiva högre tidigare (74 % i genomsnitt för perioden 1993-2000).

En fråga som sedan några år återfinns på den svenska säkerhetspolitiska agendan gäller ett eventuellt fördjupat samarbete med, t o m medlemskap i försvarsalliansen Nato. Majoriteten eller 62 % önskar att vi håller fast vid alliansfriheten medan 24 % (främst män, boende i storstäder eller andra större orter, sympatisörer till moderaterna) hellre ser att Sverige söker fullt medlemskap i försvarsalliansen. Åsiktsläget bland allmänheten i denna fråga är stabilt..

Norska Folk og Forsvar gör årliga mätningar rörande bl. a befolkningens uppslutning kring Nato. I undersökningen från oktober 2002 svarar 67 % (69 % vid samma tid år 2001 och 70 % år 2000) att medlemskapet bidrar till att "trygga landet". Över perioden 1990 till 1999 hyser i genomsnitt 71 % uppfattningen att medlemskapet bidrar till landets säkerhet. I oktober 2000 ansåg 1 % och 2001 13% att medlemskapet i Nato ökar faran för angrepp. I årets studie anser 8% detta vilket är en hög siffra jämfört med studierna på 1990-talet (www.folkogforsvar.no).

Vad gäller befolkningens inställning till ett framtida fördjupat utrikes- och säkerhetspolitiskt samarbete mellan medlemsstaterna inom EU i riktning mot ett gemensamt försvar ser som framgått i SPFs studier 1998-2000 ca 45 % i huvudsak positivt på att Sverige arbetar för ett sådant mål medan något färre (ca 40 %) är emot en sådan utveckling.

I denna och i studien förra året ställs frågan mer direkt – skall Sverige ingå i ett gemensamt militärt försvar inom EU eller inte? Med den formuleringen är 56 % (i förra studien 54 %) för medlemskap medan 29 % (31 % 2001) är emot. Fjorton procent kan inte besvara frågan. I åtminstone den första av de bägge sist-

nämnda grupperna finns förstås personer, som anser att Sverige bör lämna EU och då kan ju heller inte något fördjupat samarbete vara aktuellt. Uppfattningen att Sverige bör ingå i ett försvar inom EU hyses främst av män, av mellan- eller högutbildade, av storstadsbor eller av boende i andra större orter samt av sympatisörer till folkpartiet, kristdemokraterna eller moderaterna.

Inställning i skilda frågor kring försvaret

(tabellerna 34-40)

Att Sverige "absolut" bör ha ett militärt försvar anser 66 % vilket är lika många som 2001. Omkring 10 % är tveksamma eller tar avstånd från det militära försvaret; det förhållandet har gällt de senaste åren.

Beträffande synen på det militära försvaret finner norska Folk og Forsvar i sin mätning i mars 2002 att 88 % av norrmännen tycker att Norge bör ha ett militärt försvar medan 7 % svarar "nej" på den frågan. I förra årets studie var andelarna 86 och 8 % (www.folkogforsvar.no).

Omkring hälften föredrar att Sverige har ett militärt försvar som bygger på plikt medan ca 40 % hellre ser ett försvar med enbart anställda, dvs. ett yrkesförsvar. Åsikterna i den frågan skiljer sig inte heller från de senaste årens.

Vårt totalförsvar har ett antal huvuduppgifter. Vissa av dessa gäller krigstida verksamhet medan andra också kan utföras i fredstid. Vilken av uppgifterna anser man viktigast? På vilken beredskap eller förmåga bör resurserna främst läggas den närmaste tioårsperioden? Svaren ger vid handen att totalförsvarets civila och fredsfrämjande uppgifter betonas; ett resultat som också gällde i undersökningen 2000 (se Opinion 2000). Frågan har formulerats annorlunda tidigare år (se Opinion 1999). I förra årets studie ställdes frågan också annorlunda varför jämförelser över tid är vanskligt.

Många, 42 %, tycker att resurserna i främsta hand skall satsas på så sätt att det militära försvaret skall kunna delta i internationella fredsfrämjande militära och humanitära insatser. En femtedel, 19 %, anser att man bör lägga resurserna så att det militära försvaret kan stödja det civila samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar i fred. Något fler (21 %) tycker att huvuduppgiften i främsta hand är att det militära försvaret har förmåga att freda gränserna mot illegala intrång. Tio procent framhåller det militära försvarets krigsuppgift. Åsiktsläget skiljer sig inte på något avgörande sätt från läget enligt undersökningen år 2000.

Beträffande den civila delen av totalförsvaret anser 37 % (38 % år 2000) att resurserna i främsta hand bör läggas så att detta kan bidra till samhällets förmåga att förebygga och hantera allvarliga samhällsstörningar. En mer traditionell uppgift nämns av 27 % nämligen förmågan att i händelse av ett väpnat angrepp mot vårt land eller om krig råder i vår omvärld skydda civilbefolkningen och trygga den livsnödvändiga försörjningen. Något färre, 25 % – men fler än i studien år 2000 – tycker att

den viktigaste uppgiften blir att genom internationella insatser bidra till fred och säkerhet i omvärlden och då bör resurserna främst allokeras för detta.

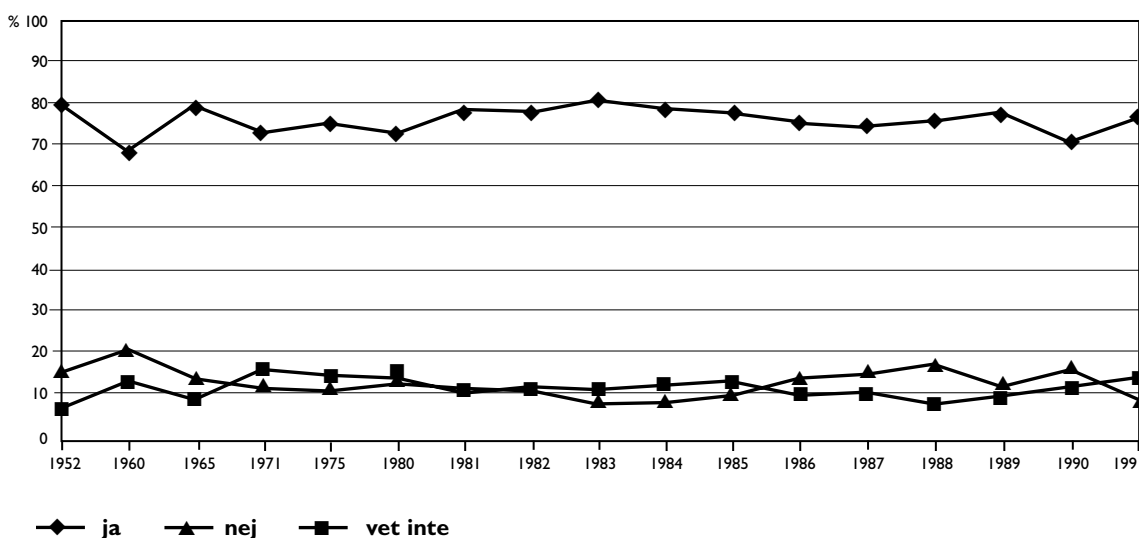
Över hälften, 53 %, anser att deras kunskaper om totalförsvaret är dåliga eller obefintliga medan fyra procent betecknar dem som "mycket goda" och 42 % som "ganska goda". Dramatiska förändringar i allmänhetens kunskapsläge noteras inte.

Aspekter på allmän försvarsvilja i fred

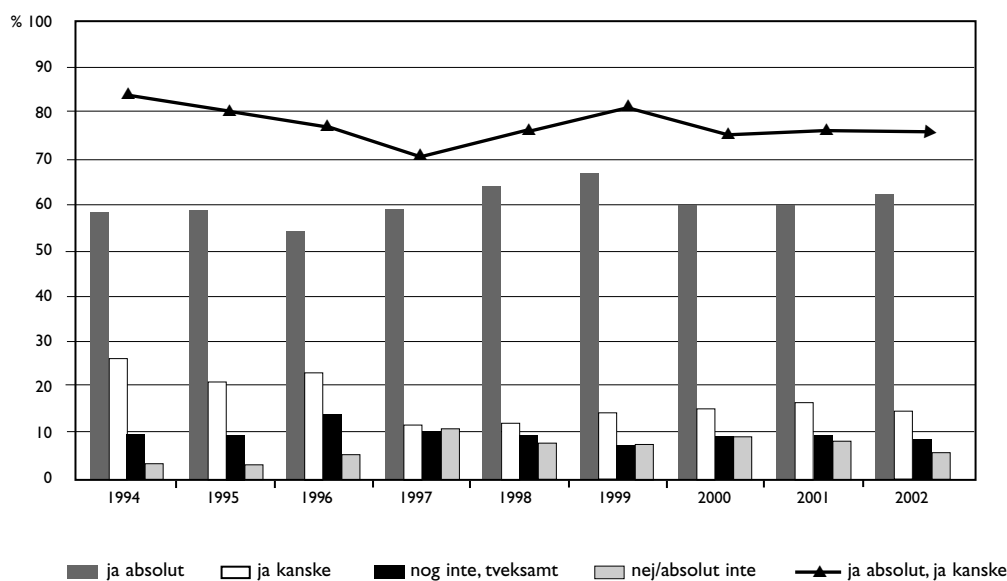
(tabellerna 41-54, figurerna 1-2)

Försvarsviljan i samhället har studerats av det psykologiska försvaret sedan 1952. I det begreppet speglas åsikten om eller viljan att vi som nation, bör eller inte bör försvara landet med militära medel vid ett utifrån kommande militärt angrepp. Denna vilja till försvar kan naturligtvis i fredstid endast uttryckas som en uttalad mening, en åsikt, en önskan. Med beaktande av hur denna yttring genom åren skattats i SPFs studier måste försvarsviljan uppfattas som en attityd – en känslomässig inställning till det som efterfrågas.

Figur 1. Den allmänna försvarsviljan i fred. Inställningen till väpnat motstånd vid angrepp perioden 1952 till 1991.



Figur 2. Den allmänna försvarsviljan i fred. Inställningen till väpnat motstånd vid angrepp perioden 1994 till 2002.



För åren 1991–1993 se *Opinion 2000*.

Befolkningens samlade svar på frågan rörande väpnat motstånd vid angrepp antas mäta den allmänna försvarsviljan i fred i Sverige. Enligt den enkla operationella definitionen är försvarspositiva de som besvarar frågan om väpnat motstånd jakande; försvarsnegativa är de som besvarar samma fråga nekande. Den enkla svarsdikotomin har sedan mätningen 1991 övergetts till förmån för mer utvecklade svarsalternativ (se figurerna 1 och 2).

Årets studie visar att försvarsviljan i samhället är fortsatt hög. I höst anser 76 % att väpnat motstånd bör göras om Sverige angrips militärt. I förra årets studie ansåg också 76 % detta. Avstånd från tanken på väpnat motstånd tar 7 % – en siffra som inte nämnvärt avviker från föregående års.

Beaktas enbart svaret "ja" är detta knappast entydigt relaterat till de olika bakgrundsvariablerna men är i årets studie mest frekvent bland män, bland personer 50 år och äldre, bland låg- och högutbildade, bland storstadsbor, bland sympatisörer till kristde-

mokraterna och moderaterna. Vidare finner man att försvarsviljan är mer utbredd bland boende i (tidigare) civilområdena mitt (och syd) samt bland personer med en eller bägge föräldrarna födda utomlands. Gruppen avståndstagare är speciellt stor bland sympatisörer till miljöpartiet och bland boende i det tidigare civilområdet nord. Kvinnor tar oftare än män avstånd från väpnat motstånd.

Varför bör väpnat motstånd göras om vi anfalls militärt – vad är viktigt eller värt att försvara? Varför bör vi inte göra väpnat motstånd? "Landet som helhet, infrastrukturen" nämns oftast av de försvarspositiva och lika många (främst kvinnor) "civilbefolkningen". Att försvara "samhälls-, styrelseskicket" är ett annat skäl till motstånd (speciellt bland kvinnor) liksom försvar av "territoriet, gränserna" (oftast män) och värnandet av "friheten och oberoendet" (män).

De tveksamma och negativa till väpnat motstånd anför som stöd för sin åsikt, att övermakten är för stor – vi skulle helt enkelt vara chanslösa om vi gjorde motstånd. Att väpnat

motstånd skulle medföra alltför stora individ-/sambandsförluster anses också.

Allmänhetens uppfattningar i dessa frågor skiljer sig inte på något avgörande sätt från tidigare.

Generellt kan sägas att majoriteten är nöjda med försvarskostnaderna. I studien 2001 noterades en dramatisk ökning i andelen som önskade ökade statsutgifter för det militära försvaret (34 %) men tolv månader senare har opinionsläget återgått till de föregående årens. Nu anser 23 % att utgifterna bör ökas, 53 % att de skall hållas oförändrade medan 15 % (10 % 2001) att de bör minskas. Att utgifterna bör minskas anses främst av män, av högutbildade, av storstadsbor och av sympatisörer till miljö- eller vänsterpartiet. Att utgifterna bör ökas tycker främst lågutbildade, boende i mindre orter/på landsbygden, sympatisörer med kristdemokraterna eller moderaterna.

Även när det gäller kostnaderna för den civila delen av totalförsvaret tycker hälften (50 %) att dessa bör hållas oförändrade. En tredjedel (41 % i förra årets studie) tycker de bör ökas medan få – 3 % – tycker att de kan minskas. Åsiktsläget i stort ligger fast sedan tidigare år.

Det stora flertalet i Sverige, 88 %, är inte medlemmar i någon frivilligorganisation med inriktning mot säkerhet, försvar, internationellt fredsarbete eller social omvårdnad men 10 % är aktiva eller passiva medlemmar. Läget skiljer sig inte från det som noterades i undersökningen 2000.

Många bland dem som inte är medlemmar – 71 % vilket är betydligt fler än i 2000-års undersökning, 57 % – kan tänka sig ett aktivt medlemskap; 17 % kan inte det vilket är färre än 2000, 28 %. Viljan till medlemskap finns främst bland män, bland yngre, bland högutbildade, och bland sympatisörer till miljöpartiet.

Avslutningsvis har svaren på frågan om väpnat motstånd vid angrepp – försvarsvilje-frågan – relaterats till de frågor som ingår i 2002-års undersökning. Eftersom vissa grupper består av ett ringa antal personer har sammanslagningar måst göras. Detta kan förstås få till följd att skillnader i svarsmönster reduceras.

Vi kan dock se att de i befolkningen som besvarar frågan om väpnat motstånd tveksamt eller som avvisar tanken på väpnat motstånd tror något oftare än de övriga att det blir sämre att leva i vårt land framöver, upplever inga direkta hot mot Sverige idag, känner ingen eller enbart ringa oro för den politiska situationen i världen, räknar inte med någon hjälp utifrån om vi skulle anfallas militärt. Gruppen vill oftare hålla fast vid alliansfriheten, vill inte att Sverige ingår i ett gemensamt militärt försvar inom EU, ifrågasätter behovet av ett svenskt militärt försvar, ser hellre ett yrkes- än ett pliktförsvar, uppger sig ha mycket dåliga eller helt sakna kunskaper om det svenska totalförsvaret, anser att statens utgifter för det militära försvaret bör minskas, är för ökade kostnader för det civila försvaret.

Görs jämförelser mellan de som besvarat anfallsfrågan med ett "ja" med övriga finner vi att de klart försvarspositiva oftare anser att Sverige skall gå med i EMU, upplever riskerna för storkrig i Europa som stora, tror att Sverige helt säkert kan påräkna militär hjälp utifrån om vi skulle anfallas, är för medlemskap i Nato, är för att Sverige ingår i ett militärt försvar inom EU. Vidare anser man att Sverige "absolut" bör ha ett militärt försvar, upplever de egna kunskaperna om totalförsvaret som goda, tycker att statens utgifter för det militära försvaret bör ökas.

BILAGA I

Uppläggnings och genomförande

Urval och fältarbete

Populationen utgörs av personer bosatta i Sverige i åldern 18 till 74 år. Dessa summerar sig till 6 193 457 personer. Ur denna population har ett representativt sannolikhetsurval dragits ur SCBs register över totalbefolkningen (RTB) om totalt 1 200 personer; nettourvalet uppgår pga övertäckning till 1 192 personer. Totalt kunde 768 intervjuer genomföras.

Svarsprocenten uppgår till 64 %; bortfallet i undersökningen är således tämligen stort, 36 %. Bortfallet fördelar sig på följande anledningar: sjuk etc. (3 %), ej anträffbar över telefon (13 %), hemligt nummer, telefon saknas (4 %), tillfälligt bortrest (1 %), vägran (15 %). Vid sammanvägning av svaren till populationsvärden har efterstratifiering efter kön, ålder och h-region använts.

Överlag noteras i intervjuerna ett stort intresse och engagemang från de svarandes

sida. Här kan refereras till 1997-års studie där en fråga gällde i vilken utsträckning ämnesområdet – säkerhetspolitik och försvar – upplevdes som viktigt eller som mindre viktigt att fråga den svenska allmänheten om. "Mycket" eller "ganska viktigt" svarade vid det tillfället 86 % medan 10 % angav "viktigt" (Opinion 97).

Bakgrundsvariabler

De intervjuade har indelats i befolkningsgrupper. Använda bakgrundsvariabler avser den intervjuade personligen och inte t ex hushållet. Vilka variabler som använts, hur de intervjuade indelats samt antal intervjuade i respektive kategori framgår nedan. Beträktnen måste observera att antalet tillfrågade är litet i vissa kategorier varför relativtalen i dessa måste tolkas med varsamhet.

variabel	kategori	antal intervjuer	
		n	%
kön (gender)	man	398	52
	kvinnor	370	48
ålder (age)	18-24	77	10
	25-29	75	10
	30-39	151	20
	40-49	144	19
	50-64	229	30
	65-70	59	8
	71-74	33	4
utbildning (education, years in school)	antal år		
	låg (1-9 år, folk-, grundskola motsv.)	174	23
	medel (10-12 år, gymnasium motsv.)	231	30
	hög (13 år eller mer, högskola, universitet motsv.)	357	46

forts. nästa sida

variabel	kategori	antal intervjuer	
		n	%
forts.			
bostadsort (location)	storstad (Sthlm, Gbg, Mö)	164	21
	större orter, 81 000–200 000 inv	122	16
	övriga stora orter, 21 000–80 000 inv	169	22
	mindre orter/landsbygd – 21 000 inv	289	38
tidigare civilområden (former civilian command regions)	syd	330	43
	mitt	363	47
	nord	75	10
härlkomst (extraction)	född i Sverige	677	88
	ej född i Sverige	85	11
medborgarskap (citizenship)	svensk medborgare	743	97
	ej svensk medborgare	19	8
föräldrar födda utomlands (parents born abroad)	nej ingen	616	80
	ja någon	56	7
	ja bägge	90	12
politisk sympati (political preference)	centern	40	5
	folkpartiet liberalerna	93	12
	kristdemokraterna	41	5
	miljöpartiet de gröna	29	4
	moderata samlingspartiet	86	11
	socialdemokratiska arbetarpartiet	305	40
	vänsterpartiet	53	7
	opolitisk	49	6
	"vet inte"	39	5
ej svar	29	4	
Totalt antal intervjuer		768	100

Statistisk osäkerhet

I tabellerna nedan anges osäkerhetsmarginaler i årets studie vid urval av olika storlek. Det sanna värdet, dvs andelen i den population från vilket urvalet är draget och till vilken resultaten skall hänskjutas, ligger med 95 % sannolikhet inom intervallet i stickprovsundersökningen erhållet procenttal *plus/minus* den procentenhet som anges. Osäkerhetstalen är beräknade med hänsyn tagen till att estimationen gjorts med efterstratifiering.

Jämförs resultat som erhålls i höstens opinionsundersökning med tidigare års mätningar som omfattat omkring ett tusen intervjuer

bör procentenhetsskillnader uppgå till minst 4 vid procenttal omkring 20 och 80 samt till minst 6 om procenttal nära 50 jämförs för att skillnaden skall ligga utanför felmarginalen, dvs bedömas som signifikant och inte orsakad av slumpen.

Om höstens resultat jämförs med resultat erhållna i undersökningar som omfattat cirka 500 intervjuer, bör skillnaden mellan jämförda procenttal vara minst 5 vid jämförelser mellan procenttal kring 20 och 80 och minst 7 om procenttal runt 50 jämförs för att skillnaden inte skall ses som slumpmässig

procenttal procenttal	observerat antal intervjuer omkring...	
	425	850
nära 10 och 90	3	2
nära 20 och 80	4	3
nära 30 och 70	4	3
nära 40 och 60	5	3
omkring 50	5	3

I alla stickprovsundersökningar finns en statistisk osäkerhet som beror på urvalsförfarandet (allt annat konstant). Nedan anges hur stor en observerad andelsskillnad mellan två jäm-

förda grupper minst bör vara för att man med 95%ig säkerhet skall betrakta skillnaden som verklig, statistiskt säkerställd eller signifikant och inte som slumpmässig.

antal personer i jämförda grupper grupp 1	grupp 2	osäkerhetsmarginaler när två procenttal ligger omkring...		
		20	50	80
250	250	7	9	7
500	500	6	7	6
150	350	8	10	8
300	700	6	8	6
50	50	16	20	16
50	100	14	17	14

BILAGA 2

Tabeller och figurer

Tabellförteckning

- Tabell 1.** Uppfattning om Sverige som land att leva i.
- Tabell 2.** Uppfattning om Sverige som land att leva i åren 1974-1975, 1980-1986 och 1992-2002.
- Tabell 3.** Uppfattning om Sverige som land att leva i i olika åldersgrupper. Andelen som svarar "mycket bra" åren 1992-2002.
- Tabell 4.** Uppfattning om Sverige som land att leva i bland riksdagspartiernas sympatisörer. Andelen som svarar "mycket bra" åren 1992-2002.
- Tabell 5.** Uppfattning om Sveriges framtid.
- Tabell 6.** Uppfattning om Sveriges framtid åren 1987-2002.
- Tabell 7.** Uppfattning om Sveriges framtid. Andelen som tror det blir bättre respektive sämre åren 1996-2002.
- Tabell 8.** Inställning till medlemskap i europeiska valutaunionen, EMU.
- Tabell 9.** Vad tror man om utfallet i en eventuell folkomröstning om EMU?
- Tabell 10.** Upplevelse av hot mot Sverige.
- Tabell 11.** Uppfattning om beredskap att klara av upplevt hot mot Sverige.
- Tabell 12.** Oro över den politiska situationen i världen.
- Tabell 13.** Oro över den politiska situationen i världen åren 1980-2002.
- Tabell 14.** Oro över den politiska situationen i världen. Andelen som känner oro respektive som inte gör det åren 1996-2002.
- Tabell 15.** Upplevd risk för storkrig i Europa.
- Tabell 16.** Upplevd risk för storkrig i Europa åren 1980-1985, 1987-1995 och 1997-2002.
- Tabell 17.** Upplevd risk för storkrig i Europa. Andelen som upplever riskerna som stora respektive som mycket små eller som inga alls åren 1997-2002.
- Tabell 18.** Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet.
- Tabell 19.** Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet åren 1986, 1989-1995 och 1997-2002.
- Tabell 20.** Andelen som tror att den militära situationen i Sveriges närhet kommer att bli mer hotfull framöver åren 1992-1995 och 1997-2002.
- Tabell 21.** Förhoppning om hjälp utifrån vid ett militärt angrepp på Sverige.
- Tabell 22.** Förhoppning om hjälp utifrån vid ett militärt angrepp på Sverige åren 1996-2002.
- Tabell 23.** Förhoppning om hjälp utifrån vid ett militärt angrepp på Sverige. Andelen som helt säkert respektive knappast eller absolut inte tror på det åren 1996-2002.
- Tabell 24.** Inställning till FNs fredsframtvängande insatser.
- Tabell 25.** Inställning till FNs fredsframtvängande insatser åren 1993-2002.
- Tabell 26.** Inställning till huruvida Sverige skall sända militära förband utomlands på begäran av FN.

- Tabell 27.** Inställning till huruvida Sverige skall sända militära förband utomlands på begäran av FN åren 1993-2002.
- Tabell 28.** Medlemskap i NATO eller alliansfrihet?
- Tabell 29.** Medlemskap i NATO eller alliansfrihet? Inställning åren 1997-2002.
- Tabell 30.** Medlemskap i NATO eller alliansfrihet? Andelen som är för medlemskap respektive som vill behålla alliansfriheten åren 1997-2002.
- Tabell 31.** Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt militärt försvar inom EU.
- Tabell 32.** Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt försvar inom EU åren 1998-2002.
- Tabell 33.** Andelen som är för respektive emot ett svenskt medlemskap i ett gemensamt försvar inom EU åren 1998-2002.
- Tabell 34.** Uppfattning om Sverige behöver ett militärt försvar.
- Tabell 35.** Uppfattning om behovet av ett försvar/militärt försvar åren 1980-1985 och 1987-2002.
- Tabell 36.** Andelen tveksamma respektive negativa till ett militärt försvar åren 1996-2002.
- Tabell 37.** Plikt- eller yrkesförsvar?
- Tabell 38.** Uppfattning om det militära försvarets huvuduppgifter.
- Tabell 39.** Uppfattning om huvuduppgifterna inom den civila delen av totalförsvaret.
- Tabell 40.** Uppfattning om egna kunskaper om det svenska totalförsvaret.
- Tabell 41.** Inställning till väpnat motstånd vid angrepp.
- Tabell 42.** Inställning till väpnat motstånd i befolkningen och i åldersgrupperna 18 (20)-24 och 25-29 år.
- Tabell 43.** Den allmänna försvarsviljan. Genomsnittliga andelar för åren 1991-2001.
- Tabell 44.** Andelen som är tveksamma eller som tar avstånd från väpnat motstånd vid angrepp åren 1991-2002.
- Tabell 45.** Varför skall Sverige försvaras?
- Tabell 46.** Skäl till att inte göra väpnat motstånd vid angrepp.
- Tabell 47.** Uppfattning om statsutgifterna för det militära försvaret.
- Tabell 48.** Uppfattning om statsutgifterna för försvaret/det militära försvaret åren 1980-2002.
- Tabell 49.** Andelen som anser att statens utgifter för det militära försvaret bör ökas respektive minskas åren 1997-2002.
- Tabell 50.** Uppfattning om statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret.
- Tabell 51.** Uppfattning om statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret åren 1987-1988, 1990 och 1992-2002.
- Tabell 52.** Medlemskap i frivilligorganisation?
- Tabell 53.** Vilja till medlemskap i frivilligorganisation.
- Tabell 54.** Allmän försvarsvilja i fred relaterat till skilda uppfattningar.

Figurförteckning

- Figur 1.** Den allmänna försvarsviljan i fred. Inställningen till väpnat motstånd vid angrepp perioden 1952 till 1991.
- Figur 2.** Den allmänna försvarsviljan i fred. Inställningen till väpnat motstånd vid angrepp åren 1994 till 2002.

INSTÄLLNING TILL DET SVENSKA SAMHÄLLET

Tabell 1. Uppfattning om Sverige som land att leva i.

Fråga: Anser Du att Sverige för Dig är ett bra eller ett dåligt land att leva i?
Tycker Du, på det hela taget, att det är ...

År 2002	mycket bra	ganska bra	ganska dåligt	mycket dåligt	saknar uppfattning	antal intervjuer	motsvarar i populationen
Samtliga	57	42	1	0	0	768	6 193 457
KÖN							
män	53	46	2	0	0	398	
kvinnor	61	37	1	0	1	370	
ÅLDER							
18-24	55	43	3	0	0	77	
25-29	67	33	0	0	0	75	
30-39	60	40	1	0	0	151	
40-49	54	44	1	0	1	144	
50-64	58	40	1	0	1	229	
65-70	62	37	2	0	0	59	
71-74	29	71	0	0	0	33	
UTBILDNING ¹							
låg	45	52	1	0	1	174	
medel	56	42	2	0	0	231	
hög	63	36	1	0	0	357	
BOSTADSORT ¹							
storstäder	58	39	2	1	0	164	
större orter	69	30	1	0	1	122	
övriga stora orter	57	43	0	0	0	169	
mindre orter/landsbygd	51	47	1	0	1	289	
POLITISK SYMPATI ¹							
c	62	38	0	0	0	40	
fp lib	62	34	2	1	1	93	
kd	44	56	0	0	0	41	
m	45	54	1	0	0	86	
mp	79	21	0	0	0	29	
s	64	35	0	1	1	305	
v	53	47	0	0	0	53	

Horisontell procent. 1: För indelning, se uppställning över bakgrundsvariabler, bilaga 1.

Tabell 2. Uppfattning om Sverige som land att leva i åren 1974-1975, 1980-1986 och 1992-2002.

År	mycket bra	ganska bra	ganska dålig	mycket dålig	vet inte	1974-2000	
						antal intervjuer	
1974	60	39	1	0	0	1000	vägt
1975	68	31	1	0	0	1000	vägt
1980	50	46	3	0	1	1007	vägt
1981	55	42	2	0	1	1020	vägt
1982	52	46	2	0	0	1004	vägt
1983	62	37	1	0	1	1060	vägt
1984	54	43	2	0	1	1023	vägt
1985	58	39	2	1	1	1043	vägt
1986	68	30	0	0	1	1021	vägt
1992 ¹	55	43	2	0	0	1030	vägt
1993	44	51	4	1	0	1004	vägt
1994	46	52	2	0	0	1002	vägt
1995	41	55	3	1	0	1002	vägt
1996	42	54	3	0	1	1071	vägt
1997	52	44	3	0	1	862	faktiskt
1998	53	44	2	0	0	875	faktiskt
1999	51	46	2	0	0	850	faktiskt
2000	53	45	2	1	0	760	faktiskt
2001	58	42	1	0	1	770	faktiskt
2002	57	42	1	0	0	768	faktiskt

Horisontell procent. 1: Om inget annat anges avses fortsättningsvis höstundersökningen detta år.

Tabell 3. Uppfattning om Sverige som land att leva i olika åldersgrupper. Andelen som svarar "mycket bra" åren 1992-2002.

År	Ålder					
	18-24	25-29	30-39	40-49	50-64	65-70
1992	51	54	59	52	54	64
1993	45	44	44	44	41	46
1994	49	45	43	50	46	40
1995	48	45	41	42	40	30
1996	47	51	52	42	33	33
1997	46	58	56	47	56	46
1998	54	53	56	53	52	47
1999	46	54	50	55	50	52
2000	51	59	56	53	51	42
2001	53	63	68	53	57	54
2002	55	67	60	57	58	62

Procent. Avser SPFs ungdomsundersökningar. För åren 1990 och tidigare se *Opinion 2000*.

Tabell 4. Uppfattning om Sverige som land att leva i bland riksdagspartiernas sympatisörer. Andelen som svarar ”mycket bra” åren 1992-2002.

År	Politisk sympati							
	c	fp	kd	m	mp	nd	soc	v
1992	60	58	77	55	-	42	53	54
1993	47	51	64	43	-	37	45	35
1994	33	65	46	41	43	x	47	42
1995	40	62	64	43	35	-	45	45
1996	45	47	61	42	38	-	47	54
1997	60	52	53	49	48	-	63	50
1998	64	54	60	44	68	-	59	47
1999	56	57	53	55	63	-	57	58
2000	66	53	53	47	58	-	67	52
2001	64	60	64	56	66	-	47	76
2002	62	62	44	45	79	-	64	53

Procent. 1: För antal personer i respektive parti, se tabell 1. För 1986 och tidigare, se *Opinion 2000*.

Tabell 5. Uppfattning om Sveriges framtid.

Fråga: Om Du tänker Dig Sverige om tio år, tror Du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet? Tror Du det blir....

År 2002	mycket bättre	något bättre	ungefär som idag	något sämre	mycket sämre	saknar uppfattning
Samtliga	3	21	43	26	3	4
KÖN						
män	3	23	45	22	4	4
kvinnor	3	19	41	31	3	4
ÅLDER						
18-24	3	33	39	20	3	5
25-29	5	33	43	14	5	1
30-39	4	23	41	27	2	4
40-49	3	20	49	21	3	5
50-64	2	13	43	33	5	5
65-70	0	18	39	35	2	6
71-74	3	13	49	33	0	2
UTBILDNING						
låg	3	15	41	32	3	7
medel	2	26	46	22	4	1
hög	4	21	43	26	3	3
BOSTADSORT						
storstäder	6	23	37	26	5	4
större orter	3	25	40	27	1	4
övriga stora orter	3	22	44	24	3	4
mindre orter/landsbygd	1	17	49	28	3	2
POLITISK SYMPATI						
c	2	24	48	24	3	0
fp lib	0	19	49	27	2	3
kd	4	25	40	19	13	0
m	0	16	39	35	7	4
mp	10	21	28	35	0	7
s	3	25	44	22	1	5
v	9	11	46	28	6	0

Horisontell procent.

Tabell 6. Uppfattning om Sveriges framtid åren 1987-2002.

Fråga: Om Du tänker på Sverige en tio-femton år framåt i tiden, tror Du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet? (1987-1997)

Om Du tänker Dig Sverige om tio år, tror Du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet? Tror Du det blir... (1998-2002)

År	mycket bättre	något bättre	ungefär som idag	något sämre	mycket sämre	saknar uppfattning	vägt antal intervjuer
1987	1	24	33	28	5	8	1155
1988	3	26	34	28	3	6	1102
1989	1	20	30	37	6	6	1132
1990	2	20	29	34	10	4	1110
1991	3	25	37	26	4	4	1000
1992	7	27	32	30	5	0	
1993	7	29	31	28	5	0	
1994	3	22	35	34	5	1	
1995	2	19	31	37	9	2	
1996	2	19	29	38	9	2	
1997	3	25	37	26	5	3	
1998	2	24	35	30	4	5	
1999	3	21	42	26	4	4	
2000	2	18	42	28	5	5	
2001	2	19	40	31	5	4	
2002	3	21	43	26	3	4	

Horisontell procent.

Tabell 7. Uppfattning om Sveriges framtid. Andelen som tror det blir bättre respektive sämre åren 1996-2002.

År	bättre							sämre						
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	21	28	26	24	20	21	24	47	31	34	30	33	36	29
KÖN														
män	27	34	29	28	24	23	26	37	27	27	26	29	35	26
kvinnor	16	23	23	19	17	17	22	55	35	27	35	36	39	34
ÅLDER														
18-24	30	41	42	31	29	36	36	40	22	26	26	26	24	23
25-29	22	35	34	24	26	27	38	41	28	29	27	30	30	19
30-39	26	25	25	28	18	19	27	41	28	34	28	31	33	29
40-49	16	26	20	23	24	18	23	55	38	34	28	26	36	24
50-64	19	26	21	20	17	10	15	52	34	39	35	43	44	38
65-70	20	29	25	20	15	18	18	43	29	34	40	40	44	37
UTBILDNING														
låg	16	20	22	20	19	16	18	50	42	36	32	34	47	35
medel	23	30	27	21	20	21	28	46	30	33	34	32	36	26
hög	25	34	27	27	23	23	25	45	24	32	27	33	33	29
BOSTADSORT														
storstäder	22	25	25	22	18	24	29	45	36	35	31	37	34	31
övriga större orter	19	40	27	22	23	29	28	46	23	39	37	30	30	28
övriga medel-/stora orter	24	26	27	31	25	15	25	46	32	32	25	27	44	27
mindre orter/landsbygd	21	28	26	21	19	16	18	48	31	31	31	34	37	31
POLITISK SYMPATI														
c	18	23	16	16	25	16	26	53	37	24	32	7	45	27
fp lib	32	34	26	22	23	26	19	47	27	29	31	23	17	29
kd	30	25	23	18	4	19	29	51	28	42	35	46	50	32
m	27	35	31	29	17	28	16	41	32	32	26	30	36	42
mp	18	24	22	25	10	23	31	45	35	31	33	50	33	35
s	23	32	29	29	35	20	28	39	26	29	28	26	45	23
v	18	26	24	24	19	18	20	51	36	38	32	43	41	34

Procent. För åren 1989-1992, se *Opinion 92*. För år 1993, se *Opinion 99*. För åren 1994-1995, se *Opinion 2000*.

INSTÄLLNING I NÅGRA FRÅGOR KRING EMU

Tabell 8. Inställning till medlemskap i europeiska valutaunionen, EMU.

Fråga: I Sverige diskuteras för närvarande om vi skall gå med i den europeiska valutaunionen, EMU, eller inte. Vad anser Du? Skall Sverige gå med – eller skall vi inte gå med?

År 2002	skall gå med	skall inte gå med	osäker, svårt ta ställning	saknar uppfattning
Samtliga	46	36	14	5
Samtliga 2001	42	36	18	5
Samtliga 2000	34	38	22	6
Samtliga 1999	41	34	20	4
KÖN				
män	56	32	8	4
kvinnor	35	40	19	6
ÅLDER				
18-24	43	36	15	6
25-29	45	38	12	5
30-39	36	44	14	6
40-49	53	30	13	5
50-64	51	35	12	3
65-70	51	34	14	2
71-74	28	37	24	11
UTBILDNING				
låg	40	43	14	5
medel	43	38	14	5
hög	52	32	13	4
BOSTADSORT				
storstäder	51	32	13	4
större orter	50	30	15	5
övriga stora orter	56	31	11	2
mindre orter/landsbygd	37	45	14	4
POLITISK SYMPATI				
c	38	47	10	4
fp lib	61	26	13	0
kd	58	34	8	0
m	63	27	8	2
mp	29	59	3	10
s	49	34	14	3
v	19	60	21	0

Horisontell procent.

Tabell 9. Vad tror man om utfallet i en eventuell folkomröstning om EMU?

Fråga: Om man skulle besluta om att hålla en folkomröstning i EMU-frågan – hur tror Du att utfallet i så fall blir i denna? Tror Du att majoriteten röstar för ett svenskt EMU-inträde eller tror Du att majoriteten röstar emot? (1999)

Det mesta tyder på att det blir en folkomröstning i EMU-frågan – hur tror Du att utfallet bli i denna? Tror Du att majoriteten röstar för ett svenskt EMU-inträde eller tror Du att majoriteten röstar emot? (2000-2002)

År 2002	majoriteten för	majoriteten emot	ungefär lika många för som emot	saknar uppfattning
Samtliga	59	22	10	9
Samtliga 2001	42	41	9	8
Samtliga 2000	35	39	18	8
Samtliga 1999	30	40	21	8
KÖN				
män	64	21	9	6
kvinnor	54	24	11	12
ÅLDER				
18-24	56	27	10	7
25-29	67	22	5	6
30-39	56	27	8	10
40-49	59	22	10	9
50-64	61	21	10	8
65-70	63	15	14	9
71-74	49	14	19	18
UTBILDNING				
låg	55	21	12	11
medel	55	25	12	8
hög	63	21	7	7
BOSTADSORT				
storstäder	63	19	10	7
större orter	59	22	10	9
övriga stora orter	62	23	8	7
mindre orter/landsbygd	58	25	11	6
POLITISK SYMPATI				
c	57	17	18	9
fp lib	62	24	9	5
kd	62	33	5	0
m	66	18	11	5
mp	64	23	4	10
s	58	23	13	6
v	67	18	11	5

Horisontell procent.

INSTÄLLNING TILL SKILDA INTERNATIONELLA FÖRHÅLLANDEN

Tabell 10. Upplevelse av hot mot Sverige.

Fråga: Upplever Du att det idag finns något som påtagligt hotar vårt land?

År ³	1998	1999	2000	2002		samtliga
	samtliga	samtliga	samtliga	män	kvinnor	
Samtliga	875	850	760	398	370	768
nej ¹	34	36	52	71	65	63
Samtliga som upplever hot mot Sverige	427	438	344	109	121	230
våld mot oskyldiga, terror, terrorism	8 ²	8	3	13	17	15
pågående militära konflikter i världen, militär upprustning, vapenarsenal/-teknologi, spridning av kärnvapen, "hotet"	7	7	4	4	11	7
ekonomiska utvecklingen i forna Östeuropa	2	1	1	2	0	1
smuggling internationell brottslighet, maffia	8 ²	5	3	3	2	2
motsättning mellan fattiga-rika länder, nord-syd konflikt	0	1	0	0	0	0
jordens överlevnad, försörjning, befolkningstillväxt, fattigdom, svält	1	2	2	0	0	0
befolkningsförflyttningar, folkvandringar, flyktingströmmar	2	3	4	1	0	0
bristfälliga kärnkraftverk i vår närhet	6	7	10	0	1	0
droger, narkotika	2	4	1	3	3	3
klimatförändringar	-	-	-	1	0	0
(globala) miljöhot/miljöförstöring i världen (ozonlager, regnskogar, vatten, nedsmutsning)	13	14	23	15	14	15
energi/energiproblem i världen (kärnkraft, -lagring)	1	2	4	2	0	1
invandring	-	-	-	7	11	9
allmän uppluckring av normer och värden i samhället ("sönderfall")	1	0	1	1	0	0
rasism, nazism, odemokratiska rörelser	3	5	11	6	5	5
risk för etnisk splittring/motsättning i samhället mellan invandragrupper, svenskar och invandrare	7	7	3	5	2	3
risk för öppna etniska konflikter mellan grupper i Sverige	1	2	1	1	0	1
risk för klasskillnader i samhället, ekonomiskt skiktning 2/3-samhälle, inkomstklyftor	1	1	4	0	2	1
risk för splittring/motsättning i samhället mellan generationer	0	0	1	0	0	0
Sveriges ekonomi, budgetunderskott, handelsbalans, statens finanser	5	3	3	6	3	4
skatter, skattetryck	1	1	0	2	1	1
arbetslösheten, företagsutflyttning/-uppköp, sysselsättningsläget i Sverige	3	1	1	2	0	1
hotad välfärd, social nedrustning, "vi har inte råd" (allmänt)	1	4	2	3	5	4
politikens/politikers oförmåga att hantera en ständig förändrad verklighet/dagens problem	1	2	2	3	1	2
avstånd politiker-väljare, misstro, "skendemokrati", "affärer", "konstitutionell kris"	0	0	1	0	0	0
risk att Sveriges nationella identitet försvinner i EU	1	1	0	0	0	0
negativa politiska/ekonomiska/säkerhetspolitiska följder som följd av medlemskapet i EU/i framtida EMU	5	5	4	2	3	2
samhället skiktas beroende på tillgång till information, kunskap	-	-	2	-	-	-
annat	20	15	13	18	20	19
saknar uppfattning – kan inte besvara frågan ¹	18	13	4	2	3	2

Vertikal procent. 1: Procenten beräknad på samtliga tillfrågade. 2: Procenten beräknad på dem som upplever hot mot Sverige. 3: För jämförelser med tidigare år, se Opinion 96, Opinion 99 och Opinion 2000.

Tabell 11. Uppfattning om beredskap att klara av upplevt hot mot Sverige.

Fråga: Antag att det hot Du nämnde blir verklighet – vilken beredskap tror Du att Sverige har idag för att klara av det hotet?

År 2002	mycket bra	ganska bra	dålig	mycket dålig	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	01	24	44	10	13	10
KÖN						
män	0	28	42	10	13	8
kvinnor	0	21	45	11	13	10
ÅLDER						
18-24	0	27	48	0	7	18
25-29	0	45	34	0	16	5
30-39	0	18	47	16	14	5
40-49	0	28	45	8	12	6
50-64	0	21	41	15	17	6
65-70	0	16	44	4	4	32
71-74	0	19	59	23	0	0
UTBILDNING						
låg	0	16	45	15	14	11
medel	0	28	42	10	12	8
hög	0	25	44	9	13	9
BOSTADSORT						
storstäder	0	22	46	15	10	7
större orter	0	29	44	15	6	6
övriga stora orter	0	24	33	12	21	11
mindre orter/landsbygd	0	25	52	4	12	7
POLITISK SYMPATI						
c	0	10	68	0	0	22
fp lib	0	17	55	7	16	6
kd	0	17	39	7	29	8
m	0	12	47	23	15	3
mp	0	23	63	0	0	0
s	0	31	39	8	11	11
v	0	20	41	17	17	6

Horisontell procent 1: Procenten beräknad på dem som upplever hot mot Sverige.

Tabell 12. Oro för den politiska situationen i världen.

Fråga: I vilken utsträckning känner Du oro för den nuvarande politiska situationen i världen? Är Din oro...

År 2002	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
Samtliga	7	42	40	6	4	2
KÖN						
män	5	37	44	8	5	2
kvinnor	9	47	37	3	2	3
ÅLDER						
18-24	4	35	42	8	10	3
25-29	8	38	44	6	3	1
30-39	7	39	43	7	1	3
40-49	9	40	44	4	1	3
50-64	6	46	38	5	3	2
65-70	8	46	34	2	7	4
71-74	0	56	24	13	7	0
UTBILDNING						
låg	7	39	37	7	8	3
medel	5	38	45	6	5	2
hög	8	47	38	5	1	1
BOSTADSORT						
storstäder	12	40	39	4	4	1
större orter	10	45	32	8	3	3
övriga stora orter	4	41	51	1	1	2
mindre orter/landsbygd	4	43	38	9	5	1
POLITISK SYMPATI						
c	2	47	35	9	4	3
fp lib	7	42	47	2	2	1
kd	8	38	49	5	0	0
m	1	42	46	8	3	0
mp	10	46	38	0	3	3
s	7	41	38	8	4	1
v	18	51	30	1	0	0

Horisontell procent.

Tabell 13. Oro för den politiska situationen i världen åren 1980-2002

År	mycket stor	ganska stor	ganska liten	mycket liten	ingen alls	saknar uppfattning
1980	16	52	23	7	-	3
1981	23	56	18	2	-	1
1982	27	51	19	2	-	1
1983	19	51	22	5	-	2
1984	15	50	27	5	-	3
1985	20	50	20	5	-	4
1986	21	48	20	4	6	2
1987	6	33	41	10	6	4
1988	5	29	43	9	9	4
1989	7	35	37	8	11	1
1990	11	51	25	6	5	3
1991	7	36	38	9	9	1
1992	13	47	27	7	5	0
1993	11	42	31	9	7	0
1994	5	39	43	7	5	1
1995	8	45	35	6	4	2
1996	6	38	44	7	5	1
1997	5	29	44	11	8	2
1998	7	43	36	7	4	2
1999	9	37	35	9	7	3
2000	4	33	38	14	10	3
2001	16	39	34	6	3	2
2002	7	42	40	6	4	2

Horisontell procent

Tabell 14. Oro för den politiska situationen i världen. Andelen som känner oro respektive som inte gör det åren 1996-2002.

År	mycket stora/ganska stor							mycket liten/ingen alls						
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	44	34	50	46	37	55	49	12	19	11	16	24	9	10
KÖN														
män	31	24	42	35	25	46	42	18	27	17	20	33	11	13
kvinnor	55	43	59	57	49	67	56	7	12	6	12	13	7	5
ÅLDER														
18-24	32	30	33	32	28	47	39	21	23	20	24	37	8	18
25-29	37	28	42	41	24	59	46	16	23	20	16	27	12	9
30-39	38	30	42	48	28	48	46	14	20	8	17	20	8	8
40-49	48	33	56	44	37	63	49	9	19	12	17	24	8	5
50-64	49	34	58	45	42	55	52	9	16	9	15	19	10	8
65-70	55	45	65	62	49	54	54	8	22	8	12	20	10	9
UTBILDNING														
låg	46	33	55	46	39	53	46	11	20	13	18	27	14	15
medel	42	33	42	46	35	56	43	14	20	16	18	24	8	11
hög	43	34	56	45	36	57	45	11	18	8	14	20	7	6
BOSTADSORT														
storstäder	46	43	51	52	40	61	52	13	13	10	10	22	6	8
övriga större orter	47	35	53	48	33	44	55	12	24	12	13	25	14	11
övriga medel-/stora orter	40	33	53	47	31	62	45	13	20	12	12	23	9	2
mindre orter/landsbygd	43	28	47	40	38	51	47	11	21	12	21	23	11	14
POLITISK SYMPATI														
c	41	37	27	43	61	36	49	2	17	15	14	11	16	13
fp lib	41	36	58	49	45	50	49	13	18	10	11	19	5	4
kd	48	39	51	52	47	62	46	17	17	8	16	17	12	5
m	41	33	44	45	30	53	43	13	19	9	18	26	13	11
mp	66	39	47	57	49	56	56	6	11	11	9	7	8	3
s	40	33	57	41	33	73	48	16	20	11	16	30	8	12
v	50	52	51	52	51	53	69	11	12	11	13	15	0	1

Procent. För åren 1989-1992, se *Opinion 92*. För år 1993, se *Opinion 99*. För åren 1994-1995, se *Opinion 2000*.

Tabell 15. Upplevd risk för storkrig i Europa.

Fråga: Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag kan leda till krig i stora delar av Europa? Är riskerna...

År 2002	mycket stora	ganska stora	ganska små	mycket små	inga alls	saknar uppfattning
Samtliga	3	23	50	17	4	4
KÖN						
män	2	17	48	24	7	2
kvinnor	4	29	52	10	1	5
ÅLDER						
18-24	2	24	46	22	4	2
25-29	4	21	51	19	3	2
30-39	4	26	44	19	4	3
40-49	3	19	56	15	4	3
50-64	2	20	58	14	4	3
65-70	2	31	38	19	2	9
71-74	6	32	35	11	9	7
UTBILDNING						
låg	5	22	44	16	4	8
medel	3	25	51	18	3	2
hög	2	23	53	17	5	2
BOSTADSORT						
storstäder	4	23	51	19	3	0
större orter	6	25	47	15	3	4
övriga stora orter	1	21	53	19	4	2
mindre orter/landsbygd	2	24	50	15	5	4
POLITISK SYMPATI						
c	0	14	51	23	10	3
fp lib	3	28	51	15	3	1
kd	3	36	42	15	2	2
m	1	19	44	28	5	4
mp	6	20	37	24	10	3
s	2	20	55	17	4	3
v	4	29	50	14	2	0

Horisontell procent.

Tabell 16. Upplevd risk för storkrig i Europa åren 1980-1985, 1987-1995 och 1997-2002.

Fråga: Hur stora tror Du riskerna är för att oroligheterna i världen idag skall vidgats till en storkonflikt i vilken Europa dras in? (1965-1985, 1991 jan)

Hur stora tror Du riskerna är för att oroligheterna i världen idag, inom en tioårsperiod, skall vidgas till en militär konflikt i vilken stora delar av Europa dras in? (1987-1990)

Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag skall leda till ett storkrig i Europa? (1991)

Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag skall leda till ett krig i stora delar av Europa? (1992-1994)

Hur stora tror Du riskerna är för att det som händer i världen idag kan leda till ett krig i stora delar av Europa? (1995, 1997-2002)

År	mycket stora	ganska stor	ganska små	mycket små	inga alls	saknar uppfattning	vägt antal intervjuer
1980	11	43	36	6	-	5	
1981	14	54	26	3	-	3	
1982	14	51	29	3	-	3	
1983	11	49	33	5	-	3	
1984	10	41	39	5	-	5	
1985	7	32	43	9	-	9	
1987	3	27	42	17	5	7	
1988	2	19	49	18	7	6	
1989	3	19	45	22	6	5	
1990	7	28	39	17	4	5	
1991 jan	9	33	40	14	4	1	1011
1991	2	14	48	27	6	3	
1992	3	23	46	23	6	0	
1993	4	25	45	21	6	1	
1994	2	21	57	15	2	2	
1995	5	34	47	10	2	2	
1997	2	20	47	22	5	3	
1998	4	28	47	16	2	3	
1999	5	28	46	16	3	3	
2000	3	20	49	20	5	3	
2001	8	27	46	14	3	1	
2002	3	23	50	17	4	4	

Horisontell procent.

Tabell 17. Upplevd risk för storkrig i Europa. Andelen som upplever riskerna som stora respektive som mycket små eller som inga alls åren 1997-2002.

År	mycket stora/ganska stora						mycket små/inga alls					
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	22	32	33	23	35	26	27	18	19	25	17	21
KÖN												
män	15	23	22	16	22	19	39	27	25	35	27	31
kvinnor	29	41	44	30	52	33	17	10	12	15	6	11
ÅLDER												
18-24	12	31	37	24	43	26	32	34	14	32	15	26
25-29	15	19	32	26	43	25	41	27	13	29	13	22
30-39	21	26	31	15	24	30	34	17	20	26	23	23
40-49	23	36	31	19	37	22	27	13	21	24	14	19
50-64	25	35	33	26	35	22	21	18	19	23	19	18
65-70	29	34	32	23	32	33	25	8	21	22	12	21
UTBILDNING												
låg	24	38	32	23	39	27	24	12	23	22	15	20
mellan	21	32	38	25	41	28	30	19	16	22	15	21
hög	22	28	29	21	30	25	28	22	18	29	20	22
BOSTADSORT												
storstäder	23	26	30	23	33	27	22	20	19	29	17	22
övriga större orter	21	34	32	23	28	31	31	25	16	28	20	18
övriga medel-/stora orter	24	33	33	26	41	22	25	16	18	23	20	23
mindre orter/landsbygd	19	34	35	21	37	26	32	17	19	23	16	20
POLITISK SYMPATI												
c	14	15	34	15	29	14	20	31	12	11	19	33
fp lib	16	31	19	13	17	31	25	13	17	36	29	18
kd	26	33	48	41	36	39	22	18	13	13	22	17
m	20	28	33	15	34	20	32	19	21	30	20	33
mp	17	35	41	29	32	26	14	13	14	11	18	34
s	23	28	33	21	45	22	27	18	18	26	19	21
v	25	39	32	25	53	34	17	12	14	20	12	16

Procent. För åren 1989-1992, se *Opinion 92*. För åren 1992-1998, se *Opinion 98*.

Tabell 18. Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet.

Fråga: Om Du tänker tio år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär som den ser ut idag?

År 2002	mer hotfull	mindre hotfull	ungefär som den ser ut idag	saknar uppfattning
Samtliga	11	11	73	6
KÖN				
män	8	15	74	4
kvinnor	14	7	72	8
ÅLDER				
18-24	10	8	75	7
25-29	13	4	79	5
30-39	12	11	73	4
40-49	7	12	75	6
50-64	15	14	67	5
65-70	6	9	75	10
71-74	5	8	79	9
UTBILDNING				
låg	13	9	70	8
medel	10	9	76	5
hög	10	13	74	4
BOSTADSORT				
storstäder	8	13	76	2
större orter	13	8	75	4
övriga stora orter	9	10	76	6
mindre orter/landsbygd	13	11	71	5
POLITISK SYMPATI				
c	7	5	86	3
fp lib	7	11	80	2
kd	25	3	69	4
m	11	17	67	4
mp	21	10	63	6
s	9	12	75	4
v	12	9	77	2

Horisontell procent.

Tabell 19. Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet åren 1986,1989-1995 och 1997-2002.

Fråga: Om Du tänker på Sverige en tio-femton år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär lika hotfull jämfört med idag? (1986, 1989-1990)

Om du tänker på Sverige några år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär lika hotfull jämfört med idag? (1991, 1992 feb, maj)

Om Du tänker på Sverige några år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär densamma som idag? (1992 sept-1995)

Om Du tänker på Sverige tio år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär densamma som idag? (1997)

Om Du tänker tio år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär densamma som idag? (1998)

Om Du tänker tio år framåt i tiden – tror Du att den militära situationen i vår närhet kommer att vara mer hotfull för oss, mindre hotfull eller ungefär som den ser ut idag? (1999-2002)

År	mer hotfull	mindre hotfull	ungefär lika hotfull/ densamma som den ser ut idag	saknar uppfattning	vägt antal intervjuder
1986	28	7	56	9	
1989	14	13	66	7	
1990	10	21	62	7	
1991	10	27	57	5	
1992 feb	13	32	53	3	527
1992 maj	26	22	59	3	1012
1992 sept	14	14	71	0	
1993	17	13	69	1	
1994	13	11	73	3	
1995	21	8	67	4	
1997	11	15	68	5	
1998	14	13	65	7	
1999	18	12	67	3	
2000	16	16	64	4	
2001	14	10	74	2	
2002	11	11	73	6	

Horisontell procent.

Tabell 20. Andelen som tror att den militära situationen i Sveriges närhet kommer att bli mer hotfull framöver åren 1992-1995 och 1997-2002.

År	1992	1993	1994	1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	14	17	13	21	11	14	18	16	14	11
KÖN										
män	11	14	13	20	11	13	14	15	10	8
kvinnor	17	20	14	21	11	15	22	18	18	14
ÅLDER										
18-24	14	21	12	12	6	11	11	12	11	10
25-29	11	17	10	17	9	8	21	17	13	13
30-39	14	20	18	23	9	16	15	16	12	12
40-49	18	18	11	22	12	15	22	15	14	7
50-64	11	16	16	21	12	18	20	19	14	15
65-70	16	17	12	41	14	9	17	14	12	6
UTBILDNING										
låg	14	14	9	24	14	12	16	16	14	13
medel	14	18	13	14	11	18	21	20	17	10
hög	14	19	23	24	9	13	18	13	10	10
BOSTADSORT										
storstäder	13	23	13	21	14	10	18	19	15	8
övriga större orter	15	14	15	29	15	15	19	15	8	13
övriga medel-/stora orter	-	15	12	18	11	16	19	16	19	9
mindre orter/landsbygd	12	17	15	19	8	15	18	15	11	13
POLITISK SYMPATI										
c	9	15	27	16	19	7	21	28	6	7
fp lib	6	13	16	10	11	9	16	10	10	7
kd	26	31	27	39	23	19	25	38	26	25
m	13	19	20	30	9	19	17	19	14	11
mp	-	-	-	27	7	6	22	21	10	21
nd	13	24	-	-	-	-	-	-	-	-
s	17	16	10	13	11	12	15	16	16	9
v	17	2	21	23	14	17	23	13	12	12

Procent. För år 1989, se Opinion 95. För åren 1990 och 1991, se Opinion 2000.

Tabell 21. Förhoppning om hjälp utifrån vid ett militärt angrepp på Sverige.

Fråga: Tror Du att Sverige, om landet angrips av en främmande makt, kan räkna med en snabb och betydande militär hjälp från andra länder?

År 2002	ja helt säkert	ja det kan vi nog	kanske-kanske inte	nej knappast	absolut inte	saknar uppfattning
Samtliga	26	38	17	10	4	4
KÖN						
män	31	34	14	10	7	4
kvinnor	22	43	20	10	1	4
ÅLDER						
18-24	35	41	17	4	0	2
25-29	40	32	16	7	2	3
30-39	24	42	17	5	7	6
40-49	25	33	23	13	2	5
50-64	22	42	14	14	6	3
65-70	27	36	15	15	2	5
71-74	24	37	17	16	2	8
UTBILDNING						
låg	21	43	13	14	4	6
medel	26	40	17	8	6	4
hög	30	36	20	10	3	2
BOSTADSORT						
storstäder	33	36	14	11	3	3
större orter	30	36	17	9	4	5
övriga stora orter	23	48	14	8	4	3
mindre orter/landsbygd	25	37	20	13	4	3
POLITISK SYMPATI						
c	20	33	29	14	2	2
fp lib	24	38	22	15	1	1
kd	29	33	14	14	10	0
m	33	34	16	8	5	4
mp	31	29	17	15	3	6
s	30	39	14	8	5	4
v	26	45	18	5	3	3

Horisontell procent.

Tabell 22. Förhoppning om hjälp utifrån vid ett militärt angrepp på Sverige under åren 1996-2002.

År	ja helt säkert	ja det kan vi nog	kanske-kanske inte	nej knappast	absolut inte	saknar uppfattning
1996	18	36	22	16	4	3
1997	27	30	16	16	6	5
1998	23	31	18	19	5	4
1999	28	33	17	15	4	3
2000	22	36	22	13	3	5
2001	26	35	17	15	4	3
2002	26	38	17	10	4	4

Horisontell procent.

**Tabell 23. Förhoppning om hjälp utifrån vid ett militärt angrepp på Sverige.
Andelen som helt säkert respektive knappast eller absolut inte tror på
hjälp utifrån åren 1996-2002.**

År	helt säkert							knappast/absolut inte						
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	18	27	23	28	22	26	26	20	22	24	19	16	19	14
KÖN														
män	24	31	30	34	29	30	31	15	22	21	17	16	18	17
kvinnor	13	22	16	22	15	21	22	24	22	26	21	16	20	11
ÅLDER														
18-24	19	36	26	39	26	34	35	10	12	15	14	11	11	4
25-29	15	32	23	34	21	27	40	20	21	17	12	14	11	9
30-39	18	25	30	29	24	26	24	18	24	23	13	14	17	12
40-49	18	23	18	26	17	26	25	22	21	25	24	14	20	15
50-64	18	24	23	25	25	24	22	23	25	23	22	18	25	20
65-70	23	28	23	18	21	26	27	24	28	27	26	21	16	17
UTBILDNING														
låg	20	22	18	19	24	24	21	20	26	28	25	18	26	18
medel	18	31	27	25	21	29	26	18	17	23	21	16	16	12
hög	17	27	24	35	26	25	30	22	25	21	14	15	17	13
BOSTADSORT														
storstäder	19	27	23	36	23	26	33	17	24	17	18	17	20	14
övriga större orter	14	33	27	24	24	24	30	26	20	21	19	15	20	13
övriga medel-/ stora orter	20	27	24	33	25	30	23	18	20	23	17	17	21	12
mindre orter/ landsbygd	18	24	23	21	20	27	25	21	21	27	22	16	16	17
POLITISK SYMPATI														
c	12	27	26	21	35	20	20	29	17	15	12	15	23	16
fp lib	19	18	30	29	11	19	24	24	31	23	14	14	7	16
kd	21	11	27	21	18	21	29	32	24	21	18	29	14	24
m	25	33	24	38	28	25	33	18	20	22	15	16	28	13
mp	18	47	12	20	21	29	31	20	10	32	24	19	15	18
s	20	28	26	28	26	34	30	20	22	22	20	9	17	13
v	12	28	12	24	27	29	26	28	37	32	27	20	6	8

Procent.

INSTÄLLNING I SKILDA SÄKERHETSPOLITISKA FRÅGOR

Tabell 24. Inställning till FNs fredsframtvigande insatser.

Fråga: Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden på olika håll i världen genom att till oroshärdar sända militär personal som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN tillåtit ingripanden med direkta krigshandlingar för att skapa fred och säkerhet. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN sanktionerar sådana ingripanden?

År 2002	rätt	fel	saknar uppfattning
Samtliga	69	21	10
KÖN			
män	80	14	6
kvinnor	57	28	15
ÅLDER			
18-24	58	27	15
25-29	67	23	10
30-39	67	21	11
40-49	72	19	9
50-64	69	22	9
65-70	73	17	10
71-74	80	10	10
UTBILDNING			
låg	66	21	13
medel	68	22	10
hög	71	20	9
BOSTADSORT			
storstäder	72	20	8
större orter	71	20	9
övriga stora orter	66	22	13
mindre orter/landsbygd	72	20	8
POLITISK SYMPATI			
c	72	17	11
fp lib	74	18	8
kd	76	11	13
m	84	12	5
mp	45	49	6
s	70	24	7
v	48	40	12

Horisontell procent.

Tabell 25. Inställning till FNs fredsframtvigande insatser åren 1993-2002.

Fråga: Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden på olika håll i världen genom att till oroshärdar sända militär personal som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN också tillgripit direkta krigshandlingar för att återställa fred och säkerhet, t ex i Gulfkriget, i Somalia och i Bosnien. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN ingriper med militärt våld i denna typ av stridigheter? (1993-2001).

Förenta Nationerna, FN, har länge försökt att säkra freden på olika håll i världen genom att till oroshärdar sända militär personal som dock inte själva deltar i pågående krigshandlingar. Men på senare år har FN tillåtit ingripanden med direkta krigshandlingar för att skapa fred och säkerhet. Tycker Du att det är rätt eller fel att FN sanktionerar sådana ingripanden? (2002)

År	rätt	fel	saknar uppfattning
1993	76	23	1
1994	77	17	6
1995	80	14	6
1996	75	17	8
1997	71	19	10
1998	75	15	9
1999	74	18	8
2000	68	20	12
2001	67	22	11
2002	69	21	10

Horisontell procent.

Tabell 26. Inställning till huruvida Sverige skall sända militära förband utomlands på begäran av FN.

Fråga: Sverige har på begäran av FN sänt militära förband utomlands. Risk finns för att svenskarna kan dras in i direkta stridshandlingar. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut att skicka dit dessa soldater under sådana förhållanden?

År 2002	riktigt beslut	felaktigt beslut	saknar uppfattning
Samtliga	68	22	10
KÖN			
män	80	14	6
kvinnor	56	30	14
ÅLDER			
18-24	64	22	15
25-29	74	17	9
30-39	68	19	13
40-49	73	18	9
50-64	70	24	6
65-70	58	28	13
71-74	44	42	14
UTBILDNING			
låg	53	34	13
medel	69	21	11
hög	75	18	7
BOSTADSORT			
storstäder	76	15	9
större orter	71	18	11
övriga stora orter	68	22	10
mindre orter/landsbygd	65	28	8
POLITISK SYMPATI			
c	68	24	9
fp lib	73	17	10
kd	74	18	9
m	82	12	6
mp	61	30	9
s	69	23	9
v	57	36	7

Horisontell procent.

Tabell 27. Inställning till huruvida Sverige skall sända militära förband utomlands på begäran av FN åren 1993-2002.

Fråga: Sverige har, som Du säkert vet, beslutat att på begäran av FN sända en fredsbevarande militär styrka till forna Jugoslavien. Risk finns för att svenskarna kan komma att dras in i direkta stridshandlingar. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka dit dessa soldater? (1993-1996).

Sverige har på begäran av FN sänt militära förband utomlands, t ex till Bosnien, som där ställs under FNs ledning. Risk finns för att svenskarna kan komma att dras in i direkta stridshandlingar. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut av Sverige att skicka dit dessa soldater under sådana förhållanden? (1997-2001).

Sverige har på begäran av FN sänt militära förband utomlands. Risk finns för att svenskarna kan dras in i direkta stridshandlingar. Tycker Du att det är ett riktigt eller ett felaktigt beslut att skicka dit dessa soldater under sådana förhållanden? (2002)

År	riktigt beslut	felaktigt beslut	saknar uppfattning
1993	72	28	1
1994	76	18	6
1995	76	18	6
1996	78	17	5
1997	71	20	9
1998	75	17	8
1999	74	20	5
2000	73	18	9
2001	69	25	7
2002	68	22	10

Horisontell procent.

Tabell 28. Medlemskap i NATO eller alliansfrihet?

Fråga: Försvarsalliansen NATO förbereder anslutning av nya europeiska medlemmar. Om Du fick bestämma – tycker Du att Sverige skall söka fullt medlemskap i NATO eller skall vi hålla fast vid alliansfriheten?

År 2002	söka fullt medlemskap	hålla fast vid alliansfriheten	saknar uppfattning
Samtliga	24	62	15
KÖN			
män	32	58	10
kvinnor	15	66	19
ÅLDER			
18-24	19	61	21
25-29	22	62	16
30-39	22	62	16
40-49	25	62	13
50-64	27	62	12
65-70	28	60	12
71-74	21	62	17
UTBILDNING			
låg	24	62	14
medel	23	62	16
hög	25	63	13
BOSTADSORT			
storstäder	31	53	16
större orter	27	63	10
övriga stora orter	24	65	11
mindre orter/landsbygd	19	67	14
POLITISK SYMPATI			
c	8	75	16
fp lib	37	46	17
kd	38	56	7
m	51	35	14
mp	13	66	21
s	19	69	12
v	7	82	10

Horisontell procent.

Tabell 29. Medlemskap i NATO eller alliansfrihet? Inställning åren 1997-2002.

Fråga: Försvarsalliansen NATO förbereder anslutning av nya europeiska medlemmar.
Om Du fick bestämma – tycker Du att Sverige skall söka fullt medlemskap i NATO eller skall vi hålla fast vid alliansfriheten? (1997-2002)

År	söka fullt medlemskap	hålla fast vid alliansfriheten	saknar uppfattning
1997	24	60	15
1998	25	59	15
1999	24	62	14
2000	23	65	11
2001	26	62	11
2002	24	62	15

Horisontell procent.

Tabell 30. Medlemskap i Nato eller alliansfrihet? Andelen som är för medlemskap respektive vill behålla alliansfriheten åren 1997-2002.

År	för medlemskap						behålla alliansfriheten					
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	24	25	23	24	26	24	60	59	65	62	62	62
KÖN												
män	35	34	31	35	33	32	56	57	59	57	60	58
kvinnor	13	17	15	14	18	15	65	61	71	67	66	66
ÅLDER												
18-24	19	23	18	16	27	19	72	67	76	72	64	61
25-29	22	19	25	26	22	22	66	65	62	61	63	62
30-39	20	25	21	18	25	22	64	61	68	69	68	62
40-49	26	18	19	24	30	25	56	66	71	64	64	62
50-64	31	36	29	30	28	27	52	49	59	54	60	62
65-70	22	22	30	34	-	28	63	63	57	45	56	60
UTBILDNING												
låg	20	18	19	24	24	24	62	61	66	57	63	62
mellan	26	25	19	20	25	23	60	62	70	65	61	62
hög	26	31	29	29	28	25	61	56	61	62	63	63
BOSTADSORT												
storstäder	31	33	29	24	31	31	56	55	61	57	58	53
övriga större orter	23	32	30	21	32	27	66	56	62	63	55	63
övriga medel-/stora orter	22	22	21	23	26	24	62	63	69	63	62	65
mindre orter/landsbygd	23	21	20	25	19	19	62	62	67	61	71	67
POLITISK SYMPATI												
c	21	11	19	26	16	8	68	73	60	61	81	75
fp lib	38	30	22	34	40	37	59	47	60	51	52	46
kd	31	23	29	34	48	38	51	56	59	64	43	56
m	47	48	47	60	48	51	40	41	45	32	45	35
mp	11	11	6	4	20	13	83	75	85	89	62	66
s	14	18	16	16	12	19	75	72	74	73	81	69
v	13	15	13	12	24	7	76	72	83	81	65	82

Procent.

Tabell 31. Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt militärt försvar inom EU.

Fråga: Är Du för eller emot att Sverige ingår i ett gemensamt militärt försvar inom EU?

År 2002	är för	är emot ¹	saknar uppfattning
Samtliga	56	29	14
KÖN			
män	63	27	10
kvinnor	49	32	19
ÅLDER			
18-24	53	29	18
25-29	56	30	14
30-39	59	23	18
40-49	59	32	9
50-64	55	33	13
65-70	61	26	14
71-74	42	31	27
UTBILDNING			
låg	49	32	19
medel	61	26	13
hög	57	31	12
BOSTADSORT			
storstäder	62	27	11
större orter	63	29	8
övriga stora orter	56	28	16
mindre orter/landsbygd	53	33	14
POLITISK SYMPATI			
c	42	43	15
fö lib	73	16	11
kd	72	24	4
m	79	11	10
mp	35	49	16
s	53	31	16
v	28	61	12

Horisontell procent. 1: Svaret inkluderar uttryck för att Sverige skall gå ur EU.

Tabell 32. Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt försvar inom EU åren 1988-2002.

Fråga: Inom den Europeiska Unionen (EU) diskuterar medlemsstaterna en fördjupning av det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet i riktning mot ett framtida gemensamt försvar. Är Du i huvudsak för att Sverige medverkar i en sådan utveckling eller är Du i huvudsak emot? (1998)

Inom den Europeiska Unionen (EU) diskuterar medlemsstaterna en fördjupning av det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet i riktning mot ett framtida gemensamt försvar. Är Du i huvudsak för att Sverige arbetar för ett sådant eller är Du emot detta? (1999-2000)

Är Du för eller emot att Sverige ingår i ett gemensamt militärt försvar inom EU? (2001-2002)

År	är (i huvudsak) för	är (i huvudsak) emot ¹	saknar uppfattning
1998	46	39	14
1999	45	42	13
2000	45	39	16
2001	54	31	15
2002	56	29	14

Horisontell procent. 1: Svaret inkluderar uttryck för att Sverige skall gå ur EU.

Tabell 33. Andelen som är för respektive emot ett svenskt medlemskap i ett gemensamt försvar inom EU åren 1998-2002.

År	för					emot				
	1998	1999	2000	2001	2002	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	46	45	45	54	56	39	42	31	39	29
KÖN										
män	56	53	52	63	63	33	38	29	36	27
kvinnor	36	37	38	45	49	44	46	32	41	32
ÅLDER										
18-24	43	39	40	56	53	45	50	34	42	29
25-29	40	50	48	55	56	48	37	30	38	30
30-39	52	48	42	56	59	39	44	31	41	23
40-49	43	39	51	52	59	40	47	30	36	32
50-64	52	46	58	54	55	33	39	32	37	33
65-70	40	54	40	56	61	32	35	26	38	26
UTBILDNING										
låg	37	38	40	49	49	39	39	31	39	32
mellan	51	43	45	60	61	35	46	27	38	26
hög	49	50	49	53	57	42	40	33	40	31
BOSTADSORT										
storstäder	58	48	48	54	62	35	42	35	38	27
övriga större orter	55	51	40	55	63	40	33	32	40	29
övriga medel-/ stora orter	44	48	46	59	56	37	43	24	38	28
mindre orter/ landsbygd	39	40	45	52	53	42	45	30	40	33
POLITISK SYMPATI										
c	47	35	43	52	42	38	40	36	48	43
fp lib	58	60	56	69	73	35	36	24	34	16
kd	45	38	59	62	72	43	42	29	37	24
m	74	67	69	76	79	20	23	18	25	11
mp	28	28	18	53	35	61	69	31	60	49
s	46	43	38	36	53	42	44	52	48	31
v	20	29	32	24	28	69	67	47	59	61

Procent.

INSTÄLLNING I SKILDA FRÅGOR KRING FÖRSVARET

Tabell 34. Uppfattning om Sverige behöver ett militärt försvar.

Fråga: Anser Du att Sverige bör ha eller inte bör ha ett militärt försvar?

År 2002	bör absolut ha	bör nog ha	tveksamt om vi behöver	bör absolut inte ha	saknar uppfattning
Samtliga	66	24	5	4	2
KÖN					
män	70	22	3	4	2
kvinnor	61	25	7	4	2
ÅLDER					
18-24	62	28	4	4	3
25-29	69	16	9	6	1
30-39	72	18	1	5	5
40-49	66	23	6	4	1
50-64	62	26	8	2	2
65-70	64	26	0	6	5
71-74	59	37	4	0	0
UTBILDNING					
låg	57	33	4	4	2
medel	71	21	5	2	1
hög	67	21	5	5	2
BOSTADSORT					
storstäder	67	23	4	5	1
större orter	64	23	5	5	3
övriga stora orter	69	21	5	3	3
mindre orter/landsbygd	66	25	6	4	0
POLITISK SYMPATI					
c	55	29	8	5	3
fp lib	70	24	3	3	0
kd	81	10	4	3	2
m	79	16	1	3	1
mp	44	24	15	10	7
s	67	26	3	3	0
v	43	29	17	11	0

Horisontell procent.

Tabell 35. Uppfattning om behovet av ett försvar/militärt försvar åren 1980-1985 och 1987-2002.

Fråga: Som förhållandena är i världen idag, anser Du att vi bör ha eller inte ha ett försvar? (1979-1985)

Anser Du att förhållandena i världen idag är sådana att vi bör ha eller inte bör ha ett militärt försvar? (1987-1995)

Anser Du att Sverige bör ha eller inte bör ha ett militärt försvar? (1996-2002)

År	bör absolut ha	bör nog ha	tveksamt om vi behöver	bör absolut inte ha	saknar uppfattning
1980	57	29	6	5	3
1981	53	37	5	2	3
1982	64	27	6	2	2
1983	65	27	3	2	3
1984	71	22	3	2	2
1985	65	26	4	3	3
1987	59	32	4	2	3
1988	65	26	3	2	4
1989	59	30	6	2	2
1990	54	34	8	2	2
1991	56	29	9	4	2
1992 feb	38	40	18	3	1
1992 maj	39	42	17	2	0
1992 sept	53	28	14	4	0
1993	52	32	12	4	0
1994	48	33	16	2	1
1995	47	34	15	3	0
1996	60	30	7	2	0
1997	69	18	7	4	2
1998	71	19	7	2	1
1999	67	20	7	4	2
2000	63	23	9	3	1
2001	66	24	6	3	1
2002	66	24	5	4	2

Horisontell procent.

Tabell 36. Andelen tveksamma respektive negativa till ett militärt försvar åren 1996-2002.

År	tveksamma							negativa						
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	7	7	7	7	9	6	5	2	4	2	4	3	3	4
KÖN														
män	7	5	5	8	7	6	3	2	4	2	4	3	3	4
kvinnor	7	8	9	6	11	7	7	2	3	2	3	4	3	4
ÅLDER														
18-24	7	8	8	6	6	8	4	3	3	4	6	3	6	4
25-29	9	7	6	8	14	7	9	3	7	0	1	5	4	6
30-39	10	9	6	6	12	3	1	4	4	2	4	5	1	5
40-49	11	7	10	6	12	6	6	2	4	3	8	6	5	4
50-64	4	5	6	5	5	8	8	1	3	3	1	1	2	2
65-70	2	6	6	16	7	6	0	0	3	0	1	1	0	6
UTBILDNING														
låg	4	5	6	6	10	4	4	1	5	2	2	1	5	4
medel	6	7	8	7	8	5	5	2	4	2	3	4	2	2
hög	10	8	7	7	10	8	5	3	3	2	5	5	3	5
BOSTADSORT														
storstäder	7	8	9	5	8	8	4	2	6	4	6	4	5	5
övriga större orter	11	4	6	7	9	4	5	2	4	1	1	4	0	5
övriga medel-/stora orter	7	10	2	6	8	6	5	2	2	1	4	2	3	3
mindre orter/landsbygd	6	5	8	8	11	7	6	3	3	2	3	4	2	4
POLITISK SYMPATI														
c	7	6	4	12	0	3	8	0	0	0	5	0	0	5
fp lib	5	9	4	7	7	5	3	0	9	0	2	6	2	3
kd	13	4	9	12	8	7	4	5	4	4	0	0	2	3
m	3	4	1	4	7	4	1	1	3	1	1	3	2	3
mp	20	12	12	8	25	4	15	4	13	7	9	3	2	10
s	6	8	8	6	9	19	3	2	3	1	3	3	14	3
v	15	10	16	19	12	6	7	10	11	6	7	7	6	17

Procent.

Tabell 37. Plikt- eller yrkesförsvaret?

Fråga: Om Du fick bestämma – vilken typ av militärt försvar skulle Du föredra att vi har i Sverige? Ett yrkesförsvaret med enbart anställda eller ett försvar som bygger på plikt?

År 2002	yrkesförsvaret	som bygger på plikt	saknar uppfattning
Samtliga	41	52	8
Samtliga 2001	40	50	9
Samtliga 2000	42	49	10
KÖN			
män	43	52	5
kvinnor	39	51	10
ÅLDER			
18-24	43	47	10
25-29	45	49	6
30-39	48	46	7
40-49	43	49	7
50-64	36	57	7
65-70	31	63	6
71-74	36	48	16
UTBILDNING			
låg	38	53	10
medel	44	50	5
hög	41	53	6
BOSTADSORT			
storstäder	45	49	6
större orter	42	52	5
övriga stora orter	40	54	6
mindre orter/landsbygd	40	53	6
POLITISK SYMPATI			
c	20	71	9
fp lib	46	49	5
kd	44	50	7
m	44	52	4
mp	47	39	14
s	41	55	5
v	36	55	9

Horisontell procent.

Tabell 38. Uppfattning om det militära försvarets huvuduppgifter.

Fråga: Sveriges totalförsvaret, dvs det militära och det civila försvaret har ett antal huvuduppgifter. Jag kommer nu att läsa upp dessa huvuduppgifter och Du ombeds tala om vilka av dessa uppgifter Du tror är den viktigaste under den närmaste tioårsperioden. Om vi börjar med det militära försvaret, vilken av följande fyra huvuduppgifter tror Du blir den viktigaste att lägga resurserna på under de närmaste tio åren? Att det ska kunna...

- 1... möta ett väpnat angrepp på vårt land
- 2... freda våra gränser mot illegala intrång (t ex ubåtskränkningar, smuggling, överflygning)
- 3... delta i internationella fredsfrämjande militära och humanitära insatser
- 4... stödja det civila svenska samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar i fred

År 2002	Huvuduppgifter				
	1	2	3	4	saknar uppfattning
Samtliga	10	21	42	19	8
Samtliga 2000	11	24	38	20	6
Samtliga 1999 ¹	18	27	13	32	10
Samtliga 1998 ¹	20	27	13	28	11
KÖN					
män	13	22	44	16	5
kvinnor	8	19	40	21	12
ÅLDER					
18-24	6	12	46	25	11
25-29	12	6	58	21	2
30-39	11	22	36	23	9
40-49	8	14	51	21	6
50-64	11	27	40	15	7
65-70	11	35	29	8	17
71-74	18	41	18	10	13
UTBILDNING					
låg	12	35	24	17	12
medel	13	17	42	20	9
hög	8	17	51	19	4
BOSTADSORT					
storstäder	8	17	50	19	6
större orter	11	21	47	16	5
övriga stora orter	9	25	41	16	9
mindre orter/landsbygd	13	21	38	22	6
POLITISK SYMPATI					
c	6	27	41	20	5
fp lib	5	24	48	16	7
kd	2	38	50	9	0
m	17	30	40	12	1
mp	10	3	51	19	17
s	14	19	41	20	6
v	6	9	46	34	6

Horisontell procent. 1: För frågeformulering, se *Opinion 1999*.

Tabell 39. Uppfattning om huvuduppgifterna inom den civila delen av totalförsvaret.

Fråga: Om Du sedan tänker på den civila delen av totalförsvaret. Vilken av följande fyra huvuduppgifter tror Du blir den viktigaste att lägga resurserna på under den närmaste tioårsperioden?

Ha förmåga att ...

- 1... i händelse av väpnat angrepp mot vårt land och i krig i vår omvärld skydda civilbefolkningen och trygga den livsnödvändiga försörjningen
- 2... i händelse av väpnat angrepp mot vårt land och i krig i vår omvärld stödja det militära försvaret
- 3... i fred verka för att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera allvarliga samhällsstörningar, större olyckor, katastrofer (dvs att samhället trots störningen fungerar så normalt som möjligt)
- 4... bidra till fred och säkerhet i vår omvärld (internationella insatser)

År 2002	Huvuduppgifter				
	1	2	3	4	saknar uppfattning
Samtliga	27	4	37	25	7
Samtliga 2000	29	6	38	19	8
KÖN					
män	27	5	41	22	5
kvinnor	26	3	33	29	9
ÅLDER					
18-24	18	4	35	30	12
25-29	24	3	52	19	2
30-39	23	5	39	25	8
40-49	29	1	40	24	6
50-64	31	4	34	25	6
65-70	24	5	31	29	11
71-74	37	3	22	26	12
UTBILDNING					
låg	37	6	27	21	10
medel	26	5	37	26	7
hög	22	2	43	27	5
BOSTADSORT					
storstäder	19	3	47	27	5
större orter	32	4	29	33	3
övriga stora orter	27	3	40	21	9
mindre orter/landsbygd	31	5	35	25	4
POLITISK SYMPATI					
c	28	8	46	14	5
fp lib	21	6	48	21	5
kd	30	7	42	19	2
m	37	2	39	22	0
mp	13	0	34	39	14
s	28	4	36	28	6
v	25	0	31	38	6

Horisontell procent.

Tabell 40. Uppfattning om egna kunskaper om det svenska totalförsvaret.

Fråga: Allmänt sett – vilka kunskaper tycker Du att Du har om det svenska totalförsvaret, dvs om vårt militära och civila försvar?

År 2002	mycket goda	ganska goda	ganska dåliga	mycket dåliga	inga alls	saknar uppfattning
Samtliga	4	42	41	9	3	2
Samtliga 2001	4	42	42	8	3	1
Samtliga 2000	3	38	39	14	4	2
Samtliga 1995	3	36	46	10	3	1
KÖN						
män	7	53	32	5	2	1
kvinnor	1	30	50	14	3	2
ÅLDER						
18-24	5	29	47	15	3	3
25-29	2	45	41	10	1	0
30-39	3	39	43	9	5	3
40-49	4	41	43	10	2	1
50-64	4	44	40	9	1	2
65-70	4	48	34	7	4	3
71-74	5	55	30	0	10	0
UTBILDNING						
låg	3	45	35	10	6	2
medel	4	41	44	8	3	2
hög	4	41	43	11	1	0
BOSTADSORT						
storstäder	2	45	38	10	4	1
större orter	5	41	43	9	2	1
övriga stora orter	6	39	41	10	3	2
mindre orter/landsbygd	3	44	42	9	2	0
POLITISK SYMPATI						
c	5	48	32	8	8	0
fp lib	6	39	49	6	1	0
kd	4	34	55	5	3	0
m	10	57	23	6	3	2
mp	7	34	42	14	4	0
s	3	46	39	9	3	1
v	2	32	51	15	0	0

Horisontell procent.

ASPEKTER PÅ ALLMÄN FÖRSVARSVILJA I FRED

Tabell 41. Inställning till väpnat motstånd vid angrepp.

Fråga: Antag att Sverige anfalls. Anser Du då att vi bör göra väpnat motstånd även om utgången för oss ter sig oviss?

År 2002	ja	ja kanske	nej knappast, tveksamt	nej	saknar uppfattning	antal intervjuer
Samtliga	62	14	8	7	8	768
KÖN						
män	72	10	7	7	6	
kvinnor	52	19	10	8	11	
ÅLDER						
18-24	52	12	14	7	16	
25-29	58	16	8	7	10	
30-39	63	15	8	7	8	
40-49	58	19	10	8	5	
50-64	65	13	8	8	6	
65-70	67	14	2	6	11	
71-74	69	4	6	5	17	
UTBILDNING						
låg	64	14	5	8	9	
medel	59	15	9	10	8	
hög	64	15	10	5	7	
BOSTADSORT						
storstäder	68	12	9	4	7	
större orter	65	11	9	8	7	
övriga stora orter	59	15	9	9	8	
mindre orter/landsbygd	61	16	8	8	7	
POLITISK SYMPATI						
c	57	16	8	9	10	
fp lib	56	18	12	6	8	
kd	78	10	9	3	0	
m	72	17	7	2	2	
mp	56	14	10	14	6	
s	66	13	8	8	6	
v	46	22	14	8	10	
TID. CIVILOMRÅDE						
syd	61	16	7	8	8	330
mitt	65	14	8	5	10	363
nord	50	12	15	14	8	75
HÄRKOMST						
född i Sverige	62	14	9	7	8	677
ej född i Sverige	63	17	2	9	8	85
MEDBORGARSKAP						
svensk medborgare	62	14	9	7	8	743
ej svensk medborgare	72	18	5	5	0	19
FÖRÄLDRAR FÖDDA UTOMLANDS						
ingen	61	15	8	8	8	616
någon	68	7	13	4	9	56
bägge	67	14	6	6	7	90

Horisontell procent.

Tabell 42. Inställning till väpnat motstånd i befolkningen och i åldersgrupperna 18 (20)-24 och 25-29 år.

År	ja	samtliga nej	vet inte	åldersgruppen 18 (20)-24 år		
				ja	nej	vet inte
1952	79	6	15			
1960	68	12	20			
1965	79	8	13			
1971	73	15	12			
1975	75	14	12			
1975 ¹				70	20	10
1979 ¹				65	17	18
1980	73	14	13	68	17	15
1981 sept	78	11	11	74	19	8
1981 nov	80	12	8	81	11	7
1982 mars	78	11	11	73	10	17
1982	78	11	11	84	7	10
1983	81	11	8	84	14	12
1984	79	12	8	76	18	6
1985	78	13	10	77	12	12
1986	76	10	14	75	11	14
1987	75	10	15	79	7	15
1988	76	8	17	63	11	27
1988 ¹				68	19	13
1989	78	10	12	72	10	18
1990	71	12	16	68	15	17
1990 ¹				68	22	10
1991	77	14	9	78	17	4

Forts.

Tabell 42. forts.

År	ja absolut	ja kanskje	nog inte, tveksamt	absolut inte	vet inte
1991					
samtlige	58	21	12	6	4
18-24 år	57	26	10	6	1
25-29 år	58	26	6	5	5
1992					
samtlige	53	20	20	6	0
18-24 år	59	19	17	5	0
25-29 år	50	22	20	7	0
1993					
samtlige	57	27	11	5	1
18-24 år	50	38	9	4	0
25-29 år	54	29	13	3	1
1994					
samtlige	58	26	10	3	3
18-24 år	46	26	15	5	8
25-29 år	50	28	15	5	3
1995					
samtlige	59	21	9	3	9
18-24 år	44	32	16	3	6
25-29 år	71	13	8	1	7
1996					
samtlige	54	23	14	5	4
18-24 år	47	28	15	7	3
25-29 år	56	25	10	6	3
År	ja	ja kanskje	nej knappast, tveksamt	nej	saknar oppfatning
1997					
samtlige	59	12	10	11	7
18-24 år	59	10	12	14	4
25-29 år	55	13	10	10	12
1998					
samtlige	64	12	9	8	6
18-24 år	61	11	14	9	6
25-29 år	64	11	12	7	6
1999					
samtlige	67	14	6	7	5
18-24 år	61	19	5	10	4
25-29 år	63	12	5	12	8
2000					
samtlige	60	15	9	9	7
18-24 år	53	18	13	7	8
25-29 år	66	16	8	9	2

Forts.

Tabell 42. forts.

År	ja	ja kanske	nog inte, tveksamt	nej	saknar uppfattning
2001					
samtliga	60	16	9	8	7
18-24 år	45	22	15	14	4
25-29 år	63	13	10	5	8
2002					
samtliga	62	14	8	7	8
18-24 år	52	12	14	7	16
25-29 år	58	16	8	7	10

Horisontell procent. I: Avser SPFs ungdomsundersökningar.

Tabell 43. Den allmänna försvarsviljan i fred. Genomsnittliga andelar för åren 1991-2001.

År	samtliga	18-24 år	25-29 år
1991-2001			
ja (absolut)	59	53	59
ja kanske	19	23	19
nog inte, tveksamt	11	13	11
nej (absolut inte)	6	8	6
saknar uppfattning	4	4	5
1997-2001			
ja (absolut)	62	56	62
ja kanske	14	16	13
nog inte, tveksamt	9	12	9
nej (absolut inte)	9	11	9
saknar uppfattning	5	5	7

Vertikal procent.

Tabell 44. Andelen som är tveksamma till eller som tar avstånd från väpnat motstånd vid angrepp åren 1991-2002.

År	1991 ¹	1992 ²	1993 ²	1994 ²	1995 ²	1996 ²	1997 ³	1998 ³	1999 ³	2000 ³	2001 ³	2002 ³
Samtliga	16	26	16	13	12	19	21	17	13	18	17	15
KÖN												
män	13	21	12	11	10	14	15	12	10	12	14	14
kvinnor	18	35	21	16	14	25	27	21	16	24	21	18
ÅLDER												
18-24	17	22	13	20	19	22	22	23	15	20	29	21
25-29	10	27	16	20	9	16	23	19	17	17	15	15
30-39	18	25	19	14	15	22	25	16	13	20	15	15
40-49	17	31	13	11	10	23	21	19	13	18	12	18
50-64	11	28	19	11	11	15	20	14	14	19	19	16
65-70	17	21	19	10	6	11	23	13	5	11	16	8
UTBILDNING												
låg	15	28	19	12	11	16	19	14	10	14	14	13
mellan	14	26	13	15	14	18	25	18	12	19	18	19
hög	19	26	16	12	10	21	18	17	16	19	18	15
BOSTADSORT ¹												
storstäder	19	22	14	13	12	21	24	17	12	18	17	13
övriga större orter	14	28	18	14	16	21	13	15	9	19	15	17
övriga medel-/stora orter	12	-	18	15	12	14	24	12	17	14	16	18
mindre orter/landsbygd	17	27	15	12	10	19	20	18	13	20	18	16
POLITISK SYMPATI												
c	13	28	17	6	2	19	10	3	8	0	13	17
fp lib	21	30	16	19	11	22	24	12	11	14	26	18
kd	9	26	5	15	19	26	14	19	17	12	15	12
m	10	21	17	9	7	13	16	8	8	17	13	9
mp	-	-	-	-	18	31	44	30	29	30	14	24
nd	10	21	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
s	16	27	17	15	12	14	23	15	15	22	36	16
v	39	47	17	24	16	39	29	29	13	19	18	22

1: Alternativen "nej" och "nog inte, tveksamt" samt "absolut inte" har sammanslagits. 2: Alternativen "nog inte, tveksamt" och "absolut inte" har sammanslagits. 3: Alternativen "nej knappast, tveksamt" och "nej" har sammanslagits. För åren 1989 och 1990, se *Opinion 2000*.

Tabell 45. Varför skall Sverige försvaras?

Fråga: Vad är det Du tycker är viktigast att försvara?

År	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002		
	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	män	kvinnor	samtliga
Samtliga för väpnat motstånd (%)	837 (84)	834 (84)	796 (80)	829 (77)	623 (71)	676 (76)	687 (81)	577 (75)	582 (76)	330 (82)	261 (71)	483 (77)
Vad skall försvaras: territoriet, gränserna	30	25	18	18	18	19	19	15	11	14	4	9
samhälls- styrelseskicket	9	6	9	8	10	10	14	13	12	11	16	13
friheten, oberoendet	17	16	13	11	18	15	14	14	17	18	10	14
civilbefolkningen	25	21	20	26	10	12	12	13	26	15	29	21
hembygden	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1
familjen	5	4	2	2	3	3	3	3	4	6	5	6
kommande generationer, bevara det vi byggt upp, "framtiden"	1	4	1	0	1	2	2	3	1	1	3	2
kultur, livsstil, traditioner, det "svenska"	2	3	1	0	0	1	0	0	1	3	0	2
kraft-, el-, kärnkraftverken	3	2	7	5	-	-	-	-	-	-	-	-
industrin etc (infrastruktur)	1	1	13	23	-	-	-	-	-	-	-	-
sjukhus, hälsovård	-	3	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
det sårbara i samhället	-	-	-	-	3	-	2	4	3	3	3	3
landet som helhet (infrastruktur etc)	-	-	-	-	26	23	25	27	23	20	22	21
annat	4	6	2	0	4	4	2	3	3	5	4	5
kan inte motivera uppfattningen	5	9	13	5	5	6	5	4	4	4	5	4

Vertikal procent. För ytterligare uppdelningar, se *Opinion 92*, *Opinion 93* och *Opinion 95*. Två aspekter tillkommer i 1992-års, två i 1993-års och en i 1994 års undersökning. I *Opinion 97* har smärre omformuleringar gjorts. För åren 1991 och 1992, se *Opinion 2000*. 1: Motsvarar ungefär 4,7 miljoner människor i åldern 18-74 år i Sverige.

Tabell 46. Skäl till att inte göra väpnat motstånd vid angrepp.

Fråga: Vilken är den främsta orsaken till att Du anser att vi inte bör göra väpnat motstånd om vi skulle bli anfallna?

Vilken är den främsta orsaken till Din tveksamhet till att vi gör väpnat motstånd om vi skulle bli anfallna?

År	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002		
	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	samtliga	män	kvinnor	samtliga
Samtliga tveksamma till eller som tar avstånd från väpnat motstånd (%)	160 (16)	134 (13)	119 (12)	199 (19)	177 (21)	145 (17)	114 (13)	135 (18 ¹)	131 (17)	48 (14)	68 (18)	116 (15)
Skäl: övermakten för stor, vi är chanslösa	43	23	37	26	40	36	35	30	31	39	22	29
alltför stora individ-/samhällsförluster	7	29	16	14	13	16	17	14	16	18	12	14
angriparen sätter då in värre vapen, än större förluster/förödelse	4	13	3	6	5	3	10	6	6	5	7	6
vi har för knappa militära resurser, för liten styrka	10	3	5	8	11	14	8	8	14	6	12	9
vi har för dåligt/omodernt krigsmateriel	3	0	2	1	1	0	0	2	0	3	5	4
vi har för dåligt övade/utbildade soldater	2	0	0	1	0	1	1	1	2	4	0	2
föredrar andra medel än militära (politiska förhandlingar)	2	7	16	27	7	6	7	13	10	13	8	10
föredrar andra former av motstånd än väpnat	7	5	4	3	9	10	6	10	5	4	3	3
är principiell motståndare till fysiskt våld, pacifist	7	11	4	9	4	3	6	6	6	4	18	12
annat	2	2	1	1	5	7	4	6	4	4	0	2
kan inte motivera uppfattningen	14	8	12	6	5	3	6	6	6	0	14	8

Vertikal procent. För ytterligare uppdelningar, se *Opinion 92*, *Opinion 93*. En aspekt tillkommer i 1992-års undersökning. 1: Motsvarar knappt 970 000 människor i åldern 18-74 år i Sverige.

Tabell 47. Uppfattning om statsutgifterna för det militära försvaret.

Fråga: Sverige har ett totalförsvaret, dvs ett försvar som förutom det militära försvaret också består av ett civilt försvar. Om Du först tänker på det militära försvaret – anser Du att statsutgifterna för det militära försvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas?

År 2002	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	saknar uppfattning
Samtliga	23	53	15	9
KÖN				
män	22	57	16	6
kvinnor	25	49	13	13
ÅLDER				
18-24	21	50	18	12
25-29	17	48	23	12
30-39	31	43	13	13
40-49	17	56	18	9
50-64	23	59	13	6
65-70	30	57	8	5
71-74	30	52	4	15
UTBILDNING				
låg	30	56	8	7
medel	26	51	12	10
hög	19	53	19	9
BOSTADSORT				
storstäder	19	51	19	11
större orter	22	52	15	11
övriga stora orter	24	56	14	6
mindre orter/landsbygd	26	55	13	6
POLITISK SYMPATI				
c	15	70	12	2
fp lib	20	57	16	6
kd	34	49	9	8
m	35	58	5	2
mp	17	22	37	24
s	23	58	13	6
v	12	41	38	10

Horisontell procent.

Tabell 48. Uppfattning om statsutgifterna för försvaret/det militära försvaret åren 1980-2002.

Fråga: Anser Du att statsutgifterna för försvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1957-1986)

Anser Du att statsutgifterna för det militära försvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1987-1992 feb, maj)

Sverige har ett totalförsvar, dvs ett försvar som förutom det militära försvaret också består av ett civilt försvar. Om Du först tänker på det militära försvaret – anser Du att statsutgifterna för det militära försvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1992 sept-2002)

År	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	saknar uppfattning
1980	17	53	20	10
1981	16	60	16	7
1982	22	57	14	7
1983	31	52	11	6
1984	32	50	12	6
1985	29	50	12	9
1986	31	45	13	10
1987	32	48	11	10
1988	41	41	9	8
1989	38	42	12	8
1990	24	49	19	7
1991 jan	26	38	17	17
1991	26	49	19	6
1992 feb	13	42	38	6
1992 maj	14	49	31	5
1992 sept	18	61	21	1
1993	15	65	20	1
1994	12	58	28	3
1995	17	56	23	5
1996	21	56	17	6
1997	21	57	16	6
1998	21	55	16	9
1999	23	53	17	7
2000	22	54	16	8
2001	34	50	10	6
2002	23	53	15	9

Horisontell procent.

Tabell 49. Andelen som anser att statens utgifter för det militära försvaret bör ökas respektive minskas åren 1997-2002.

År	bör ökas						bör minskas					
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Samtliga	21	21	23	22	34	23	16	16	17	16	10	15
KÖN												
män	24	22	24	25	36	22	19	17	21	15	11	16
kvinnor	18	19	22	20	32	25	14	15	13	17	9	13
ÅLDER												
18-24	20	21	28	21	29	21	20	19	21	16	13	18
25-29	25	18	28	28	43	17	17	17	13	17	6	23
30-39	17	20	20	21	38	31	18	18	13	19	9	13
40-49	21	18	22	21	35	17	19	20	21	21	11	18
50-64	21	27	25	23	29	23	13	13	17	13	10	13
65-70	27	20	23	24	34	30	16	11	21	9	6	8
UTBILDNING												
låg	23	19	21	27	38	30	12	15	16	11	5	8
mellan	21	22	27	24	37	26	16	15	16	14	10	12
hög	20	22	22	19	30	19	20	18	19	20	13	19
BOSTADSORT												
storstäder	19	19	24	25	33	19	22	17	20	15	12	19
övriga större orter	25	28	28	21	35	22	18	13	14	20	9	15
övriga medel-/ stora orter	22	22	24	22	31	24	15	18	14	13	11	14
mindre orter/ landsbygd	20	18	22	22	34	26	14	17	19	17	8	13
POLITISK SYMPATI												
c	27	16	27	22	29	15	10	15	26	0	0	12
fp lib	11	6	19	17	31	20	25	14	13	8	12	16
kd	16	21	22	47	45	34	4	17	13	11	12	9
m	32	40	34	31	54	35	13	8	10	9	5	5
mp	12	9	8	8	29	17	34	39	32	40	7	37
s	13	17	23	24	20	23	16	15	18	16	31	13
v	27	16	23	13	35	12	31	37	29	29	29	38

Procent. För åren 1989-1992, se Opinion 92. För åren 1992-1998 se Opinion 98.

Tabell 50. Uppfattning om statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret.

Fråga: Om Du sedan tänker på den civila delen av totalförsvaret, t ex ransoneringsberedskap, skyddsrum, andningsskydd, hälso- och sjukvård, informationsberedskap – anser Du att statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas?

År 2002	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	saknar uppfattning
Samtliga	34	50	3	13
KÖN				
män	36	51	4	9
kvinnor	32	49	2	17
ÅLDER				
18-24	32	51	3	15
25-29	22	61	4	13
30-39	36	47	3	14
40-49	36	47	3	14
50-64	38	51	2	9
65-70	34	40	9	17
71-74	27	56	0	17
UTBILDNING				
låg	32	55	2	12
medel	36	48	4	12
hög	34	49	3	13
BOSTADSORT				
storstäder	28	53	4	14
större orter	36	49	3	12
övriga stora orter	35	52	3	10
mindre orter/landsbygd	37	49	2	12
POLITISK SYMPATI				
c	36	55	3	7
fp lib	37	48	2	13
kd	41	47	4	8
m	38	53	2	7
mp	31	42	6	21
s	35	52	3	9
v	31	52	5	12

Horisontell procent.

Tabell 51. Uppfattning om statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret åren 1987-1988, 1990 och 1992-2002.

Fråga: När det gäller den civila delen av totalförsvaret – anser Du att statsutgifterna för detta bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas eller saknar Du uppfattning i denna fråga? (1987-1990)

Förutom det militära försvaret har Sverige också ett civilt försvar. Anser Du att statsutgifterna för denna del av totalförsvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1992 feb, maj)

Om Du sedan tänker på den civila delen av totalförsvaret, t ex ransoneringsberedskap, skyddsrum, andningsskydd, hälso- och sjukvård, informationsberedskap – anser Du att statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret bör ökas, bibehållas oförändrade eller minskas? (1992 sept-2002)

År	bör ökas	bör bibehållas oförändrade	bör minskas	saknar uppfattning
1987	52	23	2	23
1988	49	25	1	25
1990	44	36	4	17
1992 feb	23	55	13	9
1992 maj	28	54	8	10
1992 sept	48	47	5	1
1993	45	51	4	0
1994	40	53	3	5
1995	45	44	4	7
1996	30	54	6	10
1997	33	54	3	10
1998	30	56	3	11
1999	34	52	4	10
2000	30	52	3	15
2001	41	48	2	10
2002	34	50	3	13

Horisontell procent.

Tabell 52. Medlemskap i frivilligorganisation?

Fråga: Är Du idag själv medlem i någon frivilligorganisation med inriktning mot säkerhet, försvar, internationellt fredsarbete eller social omvårdnad?

År 2002	nej inte medlem	ja aktiv medlem	ja passiv medlem	vet/minns inte
Samtliga	88	5	5	2
Samtliga 2000	88	3	9	1
KÖN				
män	89	5	5	1
kvinnor	87	4	8	2
ÅLDER				
18-24	88	4	7	1
25-29	94	3	3	0
30-39	88	3	6	3
40-49	84	6	10	1
50-64	90	4	5	1
65-70	83	7	7	3
71-74	87	4	6	4
UTBILDNING				
låg	91	3	4	3
medel	90	5	4	0
hög	86	5	9	0
BOSTADSORT				
storstäder	87	3	10	0
större orter	93	3	13	2
övriga stora orter	90	4	6	1
mindre orter/landsbygd	87	6	7	0
POLITISK SYMPATI				
c	78	17	4	0
fp lib	84	4	12	0
kd	91	2	7	0
m	89	1	8	2
mp	90	0	11	0
s	91	3	6	0
v	85	6	9	0

Horisontell procent.

Tabell 53. Vilja till medlemskap i frivilligorganisation.

Fråga: Skulle Du kunna tänka Dig att aktivt engagera Dig i någon frivilligorganisation för att kunna hjälpa till – vara en resurs – om samhället skulle drabbas av en allvarlig samhällsstörning, t ex en stor olycka, katastrof eller liknande?

År 2002	ja	tveksamt knappast osäkert	nej	har inte funderat på detta
Samtliga	71 ¹	10	17	2
Samtliga 2000	57 ¹	13	28	2
KÖN				
män	75	9	15	2
kvinnor	68	10	19	3
ÅLDER				
18-24	77	13	8	1
25-29	81	7	12	0
30-39	83	3	10	5
40-49	69	7	22	2
50-64	67	13	19	1
65-70	57	12	28	4
71-74	44	17	32	8
UTBILDNING				
låg	57	13	25	5
medel	72	9	18	1
hög	79	8	12	0
BOSTADSORT				
storstäder	76	11	13	1
större orter	79	4	15	2
övriga stora orter	70	7	22	1
mindre orter/landsbygd	69	13	16	2
POLITISK SYMPATI				
c	62	18	20	0
fp lib	74	4	22	0
kd	69	13	18	0
m	72	11	16	2
mp	82	3	15	0
s	74	10	16	1
v	74	11	13	2

Horisontell procent. 1: Procenten beräknad på dem som inte är medlemmar i frivilligorganisation(er) eller som är osäkra om detta.

Tabell 54. Allmän försvarsvilja i fred relaterat till skilda uppfattningar.

År 2002	engagemang			
	ja	ja kanske	tveksamt/ nej	saknar uppfattning
Samtliga (%)	62	14	15	8
Uppfattning om Sverige som land att leva i				
– mycket bra	57	58	58	54
– ganska bra	42	42	39	41
– ganska dåligt/mycket dåligt	1	0	2	3
– saknar uppfattning	0	0	2	2
Uppfattning om Sveriges framtid				
– mycket bättre	3	3	2	2
– något bättre	22	21	19	14
– ungefär som idag	44	45	44	31
– något sämre	25	22	28	38
– mycket sämre	2	5	4	5
– saknar uppfattning	3	4	3	10
Inställning till medlemskap i EMU				
– skall gå med	51	38	45	26
– skall inte gå med	34	40	37	43
– osäker, svårt ta ställning	12	19	15	13
– saknar uppfattning	4	4	3	13
Upplevelse av hot mot Sverige				
– ja	30	37	22	32
– nej	69	59	75	60
– saknar uppfattning	1	4	3	8
Oro för den politiska situationen i världen				
– mycket stor	7	7	7	4
– ganska stor	43	47	38	33
– ganska liten	40	39	45	32
– mycket liten/ingen alls	9	6	7	18
– saknar uppfattning	1	0	3	14
Upplevd risk för storkrig i Europa				
– mycket stora/ganska stora	28	17	23	28
– ganska små	48	60	58	33
– mycket små	18	19	13	13
– inga alls	4	2	5	6
– saknar uppfattning	2	2	1	21
Uppfattning om den framtida militära situationen i Sveriges närhet				
– mer hotfull	11	9	9	14
– mindre hotfull	11	11	12	2
– ungefär som den ser ut idag	73	76	77	63
– saknar uppfattning	5	4	3	21
Förhoppning om hjälp utifrån vid ett militärt angrepp på Sverige				
– ja helt säkert	30	20	20	25
– ja det kan vi nog	34	47	40	28
– kanske – kanske inte	15	20	22	15
– nej knappast/absolut inte	15	11	17	13
– saknar uppfattning	3	3	1	19

forts.

Tabell 54. forts.

År 2002	väpnat motstånd			
	ja	ja kanske	tveksamt/ nej	saknar uppfattning
Samtliga (%)	62	14	15	8
Medlemskap i NATO eller alliansfrihet				
– fullt medlemskap	28	17	19	10
– hålla fast vid alliansfriheten	60	64	71	51
– saknar uppfattning	11	19	10	39
Inställning till ett svenskt medlemskap i ett gemensamt militärt försvar inom EU				
– är för	61	55	50	37
– är emot	28	27	34	35
– saknar uppfattning	11	18	16	28
Uppfattning om Sverige behöver ett militärt försvar				
– bör absolut ha	77	57	42	41
– bör nog ha	18	31	29	36
– tveksamt/bör absolut inte ha	5	11	27	2
– saknar uppfattning	1	1	3	19
Plikt eller yrkesförsvar?				
– yrkesförsvar	41	38	48	31
– pliktförsvar	55	59	40	38
– saknar uppfattning	4	3	12	32
Uppfattning om det militära försvarets huvuduppgifter				
– möta väpnat angrepp	14	10	3	0
– freda gränserna mot illegala intrång	24	20	15	10
– delta i internationella fredsfrämjande insatser	43	39	51	26
– stödja det civila samhällets förmåga att klara av svåra påfrestningar i fred	15	20	25	28
– saknar uppfattning	4	11	7	36
Uppfattning om huvuduppgifterna om den civila delen av totalförsvaret				
– skydda civilbefolkningen och trygga den livsnödvändiga försörjningen	30	29	16	16
– stödja det militära försvaret	5	1	4	2
– stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera allvarliga samhällsstörningar	38	39	37	31
– bidra till fred och säkerhet i vår omvärld	23	23	39	20
– saknar uppfattning	4	9	4	31
Uppfattning om egna kunskaper om det svenska totalförsvaret				
– mycket/ganska goda	55	27	35	21
– ganska dåliga	34	63	50	37
– mycket dåliga/inga alls	10	9	15	28
– saknar uppfattning	1	1	0	13

forts.

Tabell 54. forts.

År 2002	väpnat motstånd			
	ja	ja kanske	tveksamt/ nej	saknar uppfattning
Samtliga (%)	62	14	15	8
Uppfattning om statsutgifterna för det militära försvaret				
– bör ökas	30	13	14	11
– bör bibehållas oförändrade	55	59	40	50
– bör minskas	9	13	39	14
– saknar uppfattning	7	15	6	25
Uppfattning om statsutgifterna för den civila delen av totalförsvaret				
– bör ökas	36	26	40	22
– bör bibehållas oförändrade	50	56	47	46
– bör minskas	3	4	4	3
– saknar uppfattning	12	15	3	29
Medlemskap i frivilligorganisation				
– nej	89	91	87	76
– ja aktiv/passiv medlem	11	9	13	9
– vet/minns inte	0	0	0	15
Kan tänka sig medlemskap i frivilligorganisation				
– ja	75	68	72	52
– tveksamt/knappast	8	11	13	9
– nej	16	19	15	20
– har inte funderat på detta	1	2	0	20

Vertikal procent.

BILAGA 3

PRESSMEDDELANDE

2002-10-18

Styrelsen för 
PSYKOLOGISKT FÖRSVAR

Opinion 2002 – Svenskarnas syn på samhället, säkerhetspolitiken och försvaret

Årets studie, Opinion 2002, som på SPFs uppdrag genomförts av Statistiska Centralbyrån under september och oktober månad, visar att de omedelbara effekterna av terrordåden i USA den 11 september 2001 har klingat av.

Terrordåden i USA visade sig tydligt i den opinionsstudie Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF) genomförde i september förra året. Främst förändrades tre åsikter sedan attackerna mot World Trade Center. Andelen som bedömde den politiska situationen i världen som oroande ökade jämfört med innan attackerna. Andelen som bedömde terrorism som ett hot mot Sverige ökade liksom andelen som ansåg att stora delar av Europa kan dras in i ett krig i framtiden. Uppfattningen att statens utgifter borde ökas såväl för det militära försvaret som för de civila delarna av totalförsvaret var mer utbredd än tidigare år. Åsikterna i de nämnda och i andra säkerhetspolitiska frågor skiljer sig nu inte påtagligt från vad som brukar observeras i SPFs studier.

– Bland resultaten kan sägas att trettio procent i befolkningen i åldrarna 18 till 74 upplever hot mot Sverige idag. Bland dessa håller 15 procent terror, terrorism, våld mot oskyldiga som det främsta hotet. Omkring 2/3 av dessa anser att Sverige idag inte har någon beredskap att klara av sådana hot säger Göran Stütz, sedan flera år ansvarig för SPFs opinionsundersökning.

Drygt 60 procent av befolkningen vill att vi står utanför Nato. Över hälften är för att Sverige ingår i ett gemensamt militärt försvar inom EU. Två tredjedelar anser att Sverige absolut bör ha ett militärt försvar och över hälften föredrar ett försvar byggt på plikt, medan ca 40 procent önskar ett försvar med enbart anställda

Sju procent (16 procent i studien förra året) upplever stor oro för den politiska situationen i världen, 26 procent (35 procent 2001) anser riskerna stora för krig i stora delar av Europa och 11 procent

(14 procent 2001) bedömer den militära situationen i vår närhet som mer hotfull i framtiden än den är idag.

– Försvarsviljan i samhället har studerats av det psykologiska försvaret under femtio år. I höst anser 76 procent att väpnat motstånd bör göras om Sverige angrips militärt medan 7 procent tar helt avstånd från detta. Åsikterna avviker inte nämnvärt från föregående års. En fjärdedel och 38 procent, totalt 64 procent, är helt respektive tämligen säkra på att Sverige får hjälp utifrån om vi skulle angripas militärt, förklarar Göran Stütz.

Opinion 2002 kommer senare under oktober månad att finnas på SPFs webbsida: www.psyccdef.se i form av en pdf-fil.

För mer information kontakta:

Göran Stütz, 08-698 33 22

Göran Lindmark, informationschef

08-698 33 27, 070-584 96 80.

SPFs SENASTE RAPPORTER

- 190 **Nohrstedt Stig Arne, Höijer Birgitta & Ottosen Rune:** *Kosovokonflikten, medierna och medlidandet – Ett projekt om medierapporteringen, propagandan och allmänhetens reflektioner.* Stockholm 2002.
- 189 **Nydén, Michael:** *24-timmarshotet – Om förvaltningens förvandling och hotet mot den personliga integriteten.* Stockholm 2002.
- 188 **Larsson, Larsåke:** *11 september – Svenska myndigheters kommunikation vid terrorattentaten i USA 2001.* Stockholm 2002.
- 187 **Granström, Kjell (redaktör):** *Göteborgskravallerna – Identitetsskapande och attitydförändringar genom deltagande i fredliga demonstrationer och våldsamma upplopp.* Stockholm 2002.
- 186 **Nord, Lars & Strömbäck, Jesper:** *Tio dagar som skakade världen – En studie av mediernas beskrivningar av terrorattackerna i USA och kriget i Afghanistan hösten 2001.* Stockholm 2002.
- 185 **Leth, Göran & Thurén, Torsten:** *Revolutionen i Belgrad 2000 – Fakta och förklaringar i några svenska medier.* Stockholm 2002.
- 184 **Nordström, Gert Z:** *Terrorkriget i kvällspressen. En studie av hur Aftonbladet och Expressen presenterade Attentatet mot USA den 11 september 2001, Vedergållningen mot Afghanistan den 7 oktober, Jakten på Usama bin Ladin.* Stockholm 2002.
- 183 **Sjöstedt, Gunnar & Stenström, Paula:** *Vilseledning på Internet – En analysansats.* Stockholm 2002.
- 182 **Hedquist, Rolf:** *Trovärdighet – En förutsättning för förtroende.* Stockholm 2002.

SPFs SENASTE MEDDELANDEN

- 161 **Olausson, Ulrika:** *”Vi kommer bara ihåg våldsamteterna” – Medborgare om Göteborgskravallerna och medierapporteringen.* Stockholm 2002.
- 160 **Bennulf, Martin:** *Opinion 2001. Nya hot och risker. Den svenska allmänhetens syn på samhället, säkerhetspolitiken och försvaret.* Stockholm 2001.
- 159 **Palm, Lars & Nilsson, Anna:** *Föreställningen började innan publiken anlät: En analys av regeringens folkbildningsinsats om EMU.* Stockholm 2001.
- 158 **Norling, Anna:** *Olycksplats Borlänge bangård.* Stockholm 2001.
- 157 **Malešič, Marjan:** *Peace Support Operations, Mass Media, and the Public in Former Yugoslavia.* Stockholm 2000.